БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 73 (17.653). • 28 март 1980 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

«Союз Т» кемасининг парвози тугалланди

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 26 март. (ТАСС). Бугун «Союз Т» транспорт кемасининг учиши ниҳоясига етди.

«Союз Т» космик кемаси 1979 йил 6 декабрда Ер атрофи орбитасига чиқарилган ва 19 декабрь куни «Салют 6» станцияси билан туташтирилган эди. Орбитал комплекс составида учиш давомида кема ичидаги янги системалар, агрегатлар ва конструкция элементлари синовдан ўтказилиб, пишиқтирилди. Орбитал комплекснинг ҳаракат траекторияси кеманинг двигатель установкасидан фойдаланиб, икки марта тўғрилаб қўйилди. Космик аппаратлар бир-биридан ажратилгандан кейин «Союз Т» кемаси мустақил учишининг турли режимларида якунловчи синовлардан ўтади.

1980 йил 26 март куни ҳисоблаб қўйилган вақтда кеманинг тормозловчи двигатель установкаси ишга туширилди, сўнгра бўлмалар ажралгандан кейин туширилувчи аппарат бошқариб туширилди ва Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районида оҳиста қўндирилди.

100 суткалик орбитал учиш давомида кема ичидаги ҳамма системалар, аппаратлар ва агрегатлар бенуқсон ишлади.

«Союз Т» транспорт кемасининг синовлари муваффақиятли ўтказилганлиги Ватанимиз космик техникасини ривожлантириш ва такомиллаштириш йўлида қўйилган навбатдаги қадамдир.

МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТЛАР

27 март куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида В. И. Ленин номли Ўзбекистон Металлургия комбинати электр билан пўлат эритиш цехининг биринчи навбатини қуришда ўрнак кўрсатган бир группа ходимларга ва сирланган идишлар цехи ишлаб чиқариш илғорларига ҳукумат мукофотлари тантанали вазиятда топширилди.

«Ўзбекметаллургстрой» трестига қарашли 3-пардозлаш ишлари бошқармасининг сувоқчиси Тожи Иброҳимовга Ватанининг юксак мукофоти — Ленин ордени топширилди. Қурилишнинг кўпгина қатнашчилари Меҳнат Қизил Байроқ, Халқлар дўстлиги, «Ҳурмат Белгиси» орденлари билан тақдирландилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев мукофотланганларга орден ва медалларни топширди. У меҳнатда ўрнак кўрсатган кишиларни самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, ишда муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

МИЛЛИОНЛАРНИНГ ЛЕНИНЧА ВАХТАСИ

110

ДАВЛАТ АРДОҒИДА

Йиллар ўтган сари совет халқи Улуғ Ватан урушида фашизм устидан қозонган буюк ғалабасининг аҳамияти янада равшанроқ бўлиб бормоқда. Бу ғалаба қанчадан-қанча машаққатлар ва қурбонлар эвазига қўлга киритилганини халқимиз ҳеч қачон унутмайди.

Ҳеч ким, ҳеч нарса унутилмайди. Совет халқи, Коммунистик партия ва Совет давлатининг уруш инвалидлари, Ватан озодлиги, мустақиллиги учун жангларда ҳалок бўлганларнинг оилалари ҳақидаги ғамхўрлиги бунинг ёрқин далили, исботидир.

Энг прогрессив, энг инсонпарвар социал таъминот системаси турмуш тарзимизнинг ажралмас бир қисми бўлиб қолди. Бу системада социалистик жамиятнинг «ҳар кимга меҳнатига яраша» деган принципи тўла ифодаланган. Давлат томонидан тайинланадиган пенсия миқдори ҳар кимнинг ўз ишига, халқ бахт-саодати йўлида қиладиган меҳнатига боғлиқ эканлигини ҳар бир меҳнаткаш яхши билади.

Шунинг учун партия, ҳукуматимизнинг Улуғ Ватан уруши инвалидларига қилаётган доимий ғамхўрлиги ҳар бир совет кишисига тушунарли ва азиздир. Фашизм келтириб чиқарган уруш бир неча авлод тақдирига таъсир қилди, уларнинг қисматида из қолдирди. Совет Иттифоқи 20 миллион кишидан жудо бўлди. Бундан ташқари кўп кишилар Ватанни ҳимоя қилишда, муқаддас бурчини бажариш вақтида саломатлигидан ажради — инвалид бўлиб қолди. Ҳаммамиз улар олдида қарздормиз. Улуғ Ватан уруши инвалидларига самимий ҳурмат-эътибор, меҳр ва эътиқод, ғамхўрлик ва меҳрибонлик ҳар бир совет кишисининг виждон бурчи бўлмоғи керак.

Йиллар ўтиши билан Улуғ Ватан уруши инвалидлари, иштирокчилари орамизда оз қолмоқда. Уларнинг ҳурматини бажо келтириш, иззатини жойига қўйиш ҳамма учун, айниқса ёшларимиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Давлатимиз эса Улуғ Ватан уруши инвалидлари, уруш иштирокчилари тўғрисида ҳар томонлама оталарча ғамхўрлик қилмоқда. Уй-жой билан таъминлашда, якка тартибда уй-жой қуришда, медицина хизматидан фойдаланишда, санаторий-курортларда даволанишда ва бошқа соҳаларда уларга имтиёзлар берилган.

Эндиликда тўла ишонч билан таъкидлаш мумкинки, Улуғ Ватан уруши инвалидлари қулай уй-жойлар, квартиралар билан тўла таъминланган. Маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг рўйхатида квартира беришни ёки уй-жой шароитини яхшилашни сўраб кейинги вақтда ёзилган аризаларгина қолган.

Шунга қарамай, янги қурилган уй-жойлардан уруш инвалидлари ва ҳалок бўлган жангчилар оилалари учун ажратиладиган қисми тўғри тақсимланиши устидан маҳаллий Советлар доимий комиссиялари қаттиқ назорат қилиб боришлари керак.

Халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг қарори билан жойларда Ватан уруши инвалидларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда уларга имтиёзлар берилди. Уларни ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб этиш, меҳнат шароитларини яхшилаш юзасидан жуда кўп иш қилинмоқда.

Ватан уруши инвалидлари буюртмаси билан озиқ-овқат маҳсулотларини бевосита уларнинг уйига келтириб бераётган савдо ташкилотларининг, биринчи группа инвалидларини ўз оталиғига олиб, уларга доимий ғамхўрлик қилаётган корхоналар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларнинг тажрибасини кенг ёйиш, оммалаштириш керак. Айниқса илғор колхоз ва совхозларнинг Улуғ Ватан уруши инвалидларига эътибори диққатга сазовордир. Улар инвалидлар, ҳалок бўлган жангчилар оилаларининг моддий-маиший шароитини яхшилаш юзасидан ибратли иш қилмоқдалар: инвалидлар пенсиясига қўшимча нафақа бериляпти, янги уй қуришда, ремонт ишларида ёрдам кўрсатиляпти. Улуғ Ватан уруши инвалидларини, ҳалок бўлган жангчилар оилаларини оталиққа олиш, уларга доимий ғамхўрлик кўрсатиш, мададкор бўлиш ҳаракатини бутун чоралар билан оммалаштириш зарур, чунки бу халқ ардоғи ифодасидир.

Инвалидларга, Улуғ Ватан уруши иштирокчиларига, уларнинг оилаларига ёрдам кўрсатиш учун ҳар бир корхона ва муассасада имконият бор. Бунинг учун катта маблағ бўлиши шарт эмас. Аввало Ватан ҳимояси йўлида ўзининг энг катта бойлиги — саломатлигидан ажраган кишига нисбатан сезгирлик ва меҳрибонлик керак, сезгирлик, меҳрибонлик бўлса, бу туйғуларни амалда ифодалаш йўли ҳам топилаверади.

Бинобарин, партия ташкилотлари Ватан ҳимоячиларига меҳр-оқибатли бўлиш, уларни ҳурматлаш руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор билан қарашлари зарур.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати партиямиз XXV съезди қарорларини оғишмай амалга ошира бориб, Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва иштирокчилари социал таъминотини муттасил такомиллаштириш чораларини кўрмоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг шу йил 21 февралдаги қарори бунинг янги далилидир. Бу қарорга мувофиқ 1980 йил 1 майдан бошлаб Улуғ Ватан уруши биринчи ва иккинчи группа инвалидларига йилда бир марта темир йўл транспортидан бепул фойдаланиш имтиёзи берилади. Иккинчи группа инвалидлари квартира ва коммунал хизмат ҳақининг 50 процентини тўлайдилар. Учинчи группа инвалидлар пенсияси ҳам кўпайтирилади. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Ватан уруши учинчи группа инвалидлари учун даромад солиғи 50 процент камайтирилади. Бу қарор кўплаб кишиларнинг моддий шароитини янада яхшилашга хизмат қилиши табиийдир.

Улуғ Ватан уруши инвалидларини, собиқ ҳарбий хизматчиларни касбига, саломатлигига қараб ишга жойлаштириш халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлибгина қолмай, катта маънавий аҳамиятга ҳам моликдир. Ватан ҳимояси учун бўлган жангларда саломатлигидан ажралган кишилар партиямиз томонидан қўйилган хўжалик ва социал-маданий қурилиш вазифаларини бажаришда баҳоли қудрат иштирок этар эканлар, улар ўзларини халқимизнинг яратувчилик ҳаётидан ажралмас эканликларини яхшироқ ҳис қиладилар.

Ҳозирги вақтда жуда кўп уруш ветеранлари, инвалидлар меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, унумли ишлаб, кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароитларни яратиш партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари эътиборида бўлмоғи керак.

Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 35 йиллиги тобора яқинлашмоқда. Уруш ветеранларига, Ватан ҳимоячиларига хизмат кўрсатишни мунтазам такомиллаштириш маҳаллий Советлар ижроия комитетлари, уларнинг социал таъминот бўлимлари ва Советлар доимий комиссияларининг жонажон ишидир. Ватан уруши инвалидлари давлат ардоғида, халқимиз ардоғида. Улар давлатимизнинг буюк ғамхўрлигига жавобан Ватан бахт-саодати йўлида қўлларидан келганча меҳнат қилмоқдалар. Шунинг ўзи ҳам таҳсинга лойиқдир.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТАРАДДУДИ

ШАРАФЛИ ИШ

Наманган машинасозлари зарбдор сменада тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобига ишлашга қарор қилдилар. Ҳар бир ишчи «Қизил шанбалик» учун ресурслар жамғармасига энг кўп ҳисса қўшиш ҳаракатига қўшилди. Бунинг натижасида машинасозлик заводида ҳозиргача турли маркали тўрт тоннадан кўпроқ металл тежалди. Бу металл меҳнат байрами вақтида ишлаб чиқариш учун мўлжалланган 25 та қувур задвижкасини тайёрлаш учун сарфланади. Ленинча зарбдор вахтада тайёрланган маҳсулотнинг ҳаммаси Сифат белгиси қўйиб чиқарилади.

Металлистлар арматура ишлаб чиқарган чоғда металл сарфлашни камайтиришга қаратилган 12 та рационализаторлик таклифини жорий этиш, тежамкорлик фондини вужудга келтиришга ёрдам берди.

ИШ ҲАЖМИ БЕЛГИЛАНДИ

Фарғонадаги фуранли бирикмалар химия заводида тузилган штаб ленинча коммунистик шанбалик ўтказиш планини тасдиқлади, 19 апрель энг юқори меҳнат унумдорлигига эришиш куни деб эълон қилинди. Коллектив шу куни бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилди. Штабнинг ҳисоб-китобларига кўра, байрам сменасининг ишлаб чиқариш ҳажми одатдаги кўрсаткичдан анча ошади. Шу билан бирга маҳсулотнинг учдан бир қисми Сифат белгиси билан чиқарилади. Завод ремонтчилари учта гидролиз аппаратини, иккита сепараторни, олтита компрессорни, бир қанча электродвигатель ва приборларни тиклайдилар.

ЗАРБДОРГА ТЕНГЛАШАДИЛАР

«Каршипромжилстрой» ишчиларидан 1200 киши 19 апрель куни трестнинг энг яхши меҳнатчиси — Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Мария Дидочкинага тенглашишга қарор қилдилар. Донгдор пардозловчи коммунистик шанбаликни икки смена нормасини бажариш билан нишонлаш ниятида. У бошлиқ бригада «Аврора» совхозидаги уй-жой коттежларини пардозлашда айниқса зўр маҳорат кўрсатди. Бу коллектив иш вақтидан моҳирона фойдаланиши туфайли топшириқни ҳар куни бир ярим баравар ошириб адо этмоқда. З. Турсунов ва Г. Преслер бошлиқ коллективлар ҳам ана шундай натижага эришиш мажбуриятини олдилар. Қўриқ ерлардаги объектларнинг бинокорлари шанбалик вақтида жами 55 минг сўмлик турли ишларни бажаришга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

ҚАРШИ ДАШТИДА ЧИГИТ ЭКИШГА КИРИШИЛДИ

Усмон Юсупов районидаги қўриқ «Тошкент» совхозининг далаларида экиш агрегатлари қизғин ишлаяпти. Экиш ишлари ипатоволиклар усулида олиб борилмоқда. Совхозда 3700 гектар майдоннинг ҳаммасида чигит экишни қисқа муддатларда тугаллаш мўлжалланган.

«КПСС XXV съезди» совхозининг пахтакорлари ҳам чигит экишни бошлаб юбордилар. Қашқадарё областининг деҳқонлари чигит экиладиган майдонларни олдиндан тайёрлаб қўйдилар. Чигит экишга ажратилган 197 минг гектар майдон куз фаслида икки ярусли плуглар билан ҳайдалди, бу ерларга минерал ўғит солинди. 50 минг гектардан зиёд шўрхоқ ерларнинг шўри ювилди. Тупроққа 1 миллион тоннадан зиёд органик ўғит солинди.

Андижон районидаги Охунбобоев номли совхоз сабзавот, гўшт ва сут етиштиришга ихтисослаштирилган хўжаликлардан биридир. Бу йил совхоз миришкорлари эл дастурхонига 22 минг тонна сабзавот етказиб бериш мажбуриятини олишган. Шу кунларда плёнка тагига экилган эртаги экинлар барқ уриб ўсяпти.

Суратларда: (чапда) сабзавотчилик бригадаси бошлиғи Усмонали Қурбонов дастлабки ишловдан чиқарилган карамни кўздан кечиряпти. Ўнгда эса карамни озиқлантириш.

Р. Ашуров фотолари. (ЎзТАГ).

ШОНЛИ АНЪАНАЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАБ, РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Биринчи беш йилликларнинг фарзанди, республика пойтахтидаги энг катта корхоналардан бири — Тошкент тўқимачилик комбинати ўнлаб машҳур ишчиларга, минглаб меҳнат зарбдорларига, ажойиб ишчи анъаналарига эгадир. Тошкент шаҳар Фрунзе район партия комитетининг 27 март куни бўлиб ўтган пленуми комбинат ишини яхшилашнинг қўшимча тадбирларини муҳокама этди. Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов доклад қилди.

Докладда ва пленум қатнашчиларининг нутқларида таъкидлаб ўтилганидек, тўқимачилик комбинатида зарбдор ишнинг бой тажрибаси тўпланган, меҳнат унумдорлигини оширишнинг самарали усуллари яратилган, кўпгина меҳнат рекордлари вужудга келган, беш йиллик гвардиячилари — кўп станокчиларнинг шонли отряди ўсиб етишган. Цехларда минглаб янги асбоб-ускуналар пайдо бўлди, бу эса Ўзбекистондаги тўқимачилик тармоғи байроқдори янгиланганидан далолат беради. Шу билан бирга харидоргир моллар — калава, сурп, тайёр газламалар, ип анчагина миқдорда кам етказиб берилди. Қолоқликнинг сабаби шундаки, ишлаб чиқаришни ташкил этиш, корхонанинг техника билан таъминланиш даражаси партия XXV съездининг, КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумининг юксак талабларига ҳали мос келмаяпти. Комбинат хўжалик раҳбарларининг куч-ғайрати план топшириқларини бажаришга, эскирган техникани янгилашга, ремонт хизматини такомиллаштиришга етарлича сарфланаётгани йўқ, ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Корхона партия ташкилоти социалистик мусобақанинг етарли даражада самарали бўлишига ҳали эришгани йўқ, барча бўғинлардаги ходимларга нисбатан ҳамиша ҳам юксак талабчанлик вазиятини вужудга келтиряпти, деб бўлмайди. Комбинатда кадрлар қўнимсизлиги ҳоллари кўп, тўқимачиларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари тўғрисида, профессионал таълим даражасини ошириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш тўғрисида етарлича ғамхўрлик қилинмаяпти.

Пленумда корхонани реконструкция қилиш суръатлари сустлиги, техника билан қайта қуроллантириш борасида белгиланган график бузилаётганлиги муносабати билан республика Қурилиш министрлиги ва Монтаж ҳамда махсус қурилиш ишлари министрлигининг ташкилотлари танқид қилинди.

Пленум райком бюроси ва бўлимлари комбинат партия, жамоат ташкилотларининг фаолиятига чуқурроқ эътибор беришлари, уларга конкрет ёрдам кўрсатишлари кераклигини таъкидлади. Ишлаб чиқариш қувватларидан максимал фойдаланиш, Тошкент тўқимачилик комбинатининг маркаси қўйилган газламалар, калава, ип ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун ички ишлаб чиқариш резервларини сафарбар этиш район партия ташкилотининг бош вазифаларидан биридир. Пленум қатнашчилари аҳволни ишчанлик билан таҳлил этиб, комбинат раҳбарлари, партия комитети, комсомол ва касаба союз ташкилотларидан коллективнинг стабиллигини ошириш борасидаги тадбирлар комплексини собитқадамлик билан амалга оширишларини талаб қилдилар. Мусобақанинг ошкоралиги ва таъсирчанлигини таъминлаш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида партия контроллигини кучайтириш, меҳнат шароитларини яхшилашга доир шошилинч чораларни кўриш зарур.

Пленумда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев нутқ сўзлади.

Қабул қилинган қарорда Тошкент тўқимачилик комбинати колективининг, район партия ташкилотининг социалистик мусобақани ташкил этишни такомиллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш соҳасидаги вазифалари белгиланди. Қарорда корхонани малакали кадрлар билан тўлдиришни кўзда тутувчи тадбирлар комплекси муҳим ўрин олган.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. Аҳмедов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими М. Л. Ишков қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ҚЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ!

ЎЛКАМИЗНИ ЯШИЛ ЛИБОСГА БУРКАЙЛИК

Республикамизда баҳорги кўчат экиш ойлиги қизғин давом этмоқда. Бу хайрли ишда барча хўжаликларнинг ҳамда район марказлари, шаҳарларнинг кўпминг кишилик қўли гул меҳнатчилари фаол қатнашмоқдалар. Янги боғ-роғлар, хиёбонлар, болалар ва катталар истироҳат боғлари, гулзорлар бунёд этилаётир. Шу билан бирга, ўтган йилларда барпо этилган боғ ва гулзорлар алоҳида меҳр билан парвариш қилинмоқда.

Қуйидаги маълумотларда Ўзбекистон ССР министрликлари ва идоралари бўйича баҳорги кўчат экиш мавсумида 1980 йил 20 мартгача боғлар, узумзорлар бунёд этиш, ўрмон мевачилиги ҳамда манзарали дарахт кўчатлари экишнинг бориши кўрсатилган. (Топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Республика министрликлари ва идоралари бўйича жами — 47,8; Ўрмон хўжалиги министрлиги — 36,4; Сув хўжалиги министрлиги — 25,4; Коммунал хўжалик министрлиги — 28,7; Маориф министрлиги — 48,7; Соғлиқни сақлаш министрлиги — 47,7; Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлиги — 13,6; Геология министрлиги — 4,1; Ўрта Осиё темир-йўллар бошқармаси — 24,7; Қишлоқ хўжалик министрлиги — 59,4; Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги 21,7; Маданият министрлиги — 19,6; Енгил саноат министрлиги — 9,1; Пахта тозалаш саноати министрлиги — 25,4; Савдо министрлиги — 27,3; Тайёрлаш министрлиги — 20,0; Гўшт ва сут саноати министрлиги — 22,2; Бинокорлик материаллари саноати министрлиги — 4,5; Социал таъминот министрлиги — 49,0; Қурилиш министрлиги — 47,4; «Узплодоовошчвинпром» — 41,1; Қишлоқ қурилиши министрлиги — 4,1; Ички ишлар министрлиги — 56.2; Ҳунар-техника таълими давлат комитети — 54,0; «Госкомсельхозтехника» — 35,7; Озиқ-овқат саноати министрлиги — 53,7; «Главсредазирсовхозстрой» — 24,8; «Узколхозстрой» — 31,4; «Ўзбекбирлашув» — 30,3; Маҳаллий саноат министрлиги — 15,4; Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги — 24,0; Алоқа министрлиги — 11,4; Балиқ хўжалиги давлат комитети — 1,5.

ОЛИМЛАР УЧРАШУВИ

Жамиятшунос олимларнинг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида республикада КПСС тарихига, Ўзбекистонда партия қурилиши практикаси ва шу соҳадаги тажрибани умумлаштиришга, ленинча миллий сиёсатни амалга оширишга доир илмий тадқиқотларни ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди. Коммунистик қурилишнинг актуал проблемаларини ишлаб чиқаётган малакали илмий кадрлар тайёрлашга катта эътибор берилди.

Учрашувда Москвадан келган олимлар — профессорлардан К. В. Гусев билан А. Д. Педосов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ШАРҚ ХАЛҚЛАРИ ТИЛЛАРИДА

«Прогресс» нашриётининг Тошкент бўлими В. И. Ленин асарлари кутубхонасини тайёрламоқда. Унга ҳозирдаёқ араб, форс ва ҳинд тилларида чоп этилган ўн тўртта китоб кирди.

Нашриёт ходимлари Ильич туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига қабул қилинган мажбуриятларни бажара бориб, кутубхоначани араб тилига таржима қилинган янги асарлар билан тўлдирдилар. (ЎзТАГ).

СЎНГГИ СОАТДА

КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун халқаро конференцияси Деҳлида ўз ишини тамомлади. Конференцияда 65 дан зиёд мамлакатнинг ва 10 та халқаро ташкилотнинг делегатлари қатнашди.

Конференция АҚШ маъмуриятини Форс кўрфазидаги давлатларнинг ички ишларига ҳарбий аралашув ҳуқуқини даъво қилаётганлиги муносабати билан кескин қоралади.

Афғонистон тўғрисидаги резолюцияда шу мамлакатга қарши империализм бошлаган душманчилик туҳмат кампаниясининг мақсади Қўшма Штатларнинг Форс кўрфази районида ва Ҳинд океанида ўз ҳарбий кучларини мислсиз даражада кўпайтираётганини оқлашдан, шунингдек мустақил ва прогрессив сиёсат ўтказаётган шу региондаги мамлакатларни чўчитишдан иборат эканлиги таъкидланади.

Халқаро анжуман делегатлари шунингдек Вьетнам, Кампучия ва Лаос хусусида резолюция қабул қилдилар.

Конференция иштирокчилари империалистик доираларнинг Афғонистондаги воқеалардан Москва Олимпиадаси ўйинларини бойкот қилиш учун баҳона сифатида фойдаланишга уринишлари муносабати билан чуқур ташвиш изҳор этдилар.

Конференция шу анжуманнинг асосий якунловчи ҳужжати — Осиёда тинчлик ва хавфсизлик учун кураш декларациясини қабул қилди.

(ТАСС).

ЭРОН МИНИСТРИНИНГ ҒАЛАТИ ГАПЛАРИ

Эрон ташқи ишлар министри Қутбзода айтган гапларни ғалати гаплар дейишдан бошқача баҳолаб бўлмайди.

Эрон министри Афғонистон хусусида «кўп томонлама музокараларни» ташкил этишга оид ўз мулоҳазаларини баён этиб (Эрон билан СССР ўртасида, Эрон билан Афғонистон ўртасида, Эрон билан унинг айтишича, «Революцион», аммо ҳақиқатда контрреволюцион афғон ташкилотлари билан шунингдек эҳтимолки, Эрон, Покистон ва Хитой ўртасида) ҳеч бир асоссиз равишда унинг бу ташаббуси гўё Совет Иттифоқи билан келишиб олинган, деди. Бунинг устига Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасида Афғонистондаги аҳволни аллақандай бартараф этиш, шу жумладан унга «бетарафликни» тиқиштириш хусусида келишиб олинган эмиш.

Қутбзода айтган гаплар юмшоқ қилиб айтганда, Совет Иттифоқининг тутган позицияларини ўзича талқин этганлиги ишонарли чиқиши учун СССРнинг Эрондаги элчиси билан қилган суҳбатларига асосланади. Шундай суҳбатлар дарҳақиқат бўлган эди, лекин шу суҳбатлар чоғида ҳозир Эрон министри айтаётган гаплар мутлақо бўлган эмас, албатта ва бундай гаплар келишиб олинмаган ва келишиб олиниши мумкин эмас эди. Қутбзоданинг ўзи Эрон томонининг қарашларини баён қилиб, ўзи ошкора айтган баъзи масалаларни ҳатто эслатмади ҳам.

Эрон ташқи ишлар министрига Совет Иттифоқи Афғонистон билан боғлиқ вазиятни сиёсий бартараф этишга принципиал ёндашаётгани баён қилиб берилганди. Совет томони бошқа давлатларнинг вакиллари билан бўлган мулоқатларда ҳам шу гапларни айтган эди. Бунда Совет Иттифоқи аҳволни ҳақиқий бартараф этиш учун курашаётганлиги ҳар жиҳатдан таъкидланди. Бу кураш ана шу вазиятни вужудга келтирувчи сабабларни тугатишга, яъни агрессив ҳаракатларни ва умуман Афғонистоннинг ишларига ҳамма хилдаги аралашувларни самарали ва гарантияли тўхтатишга қаратилган эди. Қутбзода булар ҳақида лом-мим демади.

Қутбзода СССРнинг элчиси билан суҳбатда Эрон Афғонистоннинг ишларига четдан аралашмаслик тўғрисидаги масалани Афғонистон ҳукумати билан муҳокама қилишга тайёрлигини айтган эди. Совет томони бунга ижобий баҳо бериб, Афғонистонга тааллуқли ҳеч бир масала Афғонистон Демократик Республикаси ҳукуматидан четда ва унинг иштирокисиз муҳокама этилиши ҳамда ҳал қилиниши мумкин эмаслигини алоҳида таъкидлади. Совет томони масалага шундай қараганидагина Эрон томони билан фикрлашишни давом эттиришга тайёрлигини билдирган ва шу гап Қутбзодага очиқдан-очиқ айтилган эди.

Хўш, шундай экан, Совет Иттифоқининг тутган позициясини нима учун бузиб кўрсатиш керак бўлиб қолди? Хўш бунинг кимга ва нимага фойдаси бор?

Совет-Эрон муносабатларига келганимизда, Совет Иттифоқи мана шу муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тарафдоридир. У Эрон халқининг ўз давлати мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш йўлидаги ҳамма ҳаракатларини қўллаб-қувватламоқда, Эроннинг ички ишларига четдан ҳар қандай аралашувга қарши изчиллик билан курашмоқда. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ЛЕНИНЧА ИШ УСЛУБИ

КОЛЛЕГИАЛЛИК — ФАОЛИЯТ ҚОНУНИ

«Кўплашиб муҳокама қилмоқ керагу, лекин масъулият якка бир кишида бўлмоғи керак».

Владимир Ильич Ленин янги типдаги партияни ташкил қилиш учун кураш бошланган дастлабки кезлардаёқ ишда биргаликда ҳаракат қилишнинг, масалаларни биргаликда ҳал этишнинг, партиявий фаолиятда коллегиалликнинг нақадар муҳимлигини таъкидлар, партия қурилишининг ташкилий жиҳатлари ишлаб чиқарилаётганида бу принциплар унинг негизига асос қилиб олиниши учун изчил кураш олиб борган эди. Доҳиймиз ғоят оғир шароитларда ҳам, ғоят мураккаб вазиятларда ҳам маслакдош ўртоқларнинг фикрини ўрганмасдан, масалага кўпчиликнинг муносабатини аниқламасдан, муайян бир фикрга келинишига қарши чиқарди. Доҳийнинг ўзи партия ва давлат ишини бошқаришнинг ажойиб намунасини кўрсатарди.

Халқимизнинг буюк яратувчилик фаолиятига раҳбарликнинг барча босқичларида Коммунистик партия ана шу ленинча принципларга содиқ қолиб, совет кишиларини улуғ доҳиймиз Ленин кўрсатган йўлдан коммунизм сари комил ишонч билан бошлаб бормоқда. «КПСС ўз ишини партия турмушининг ленинча нормаларига, коллектив раҳбарлик принципига оғишмай амал қилиш, партия ички демократиясини, коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини, танқид ва ўз-ўзини танқидни ҳар томонлама ривожлантириш асосига қуради», — деб таъкидланади партия Уставида.

Партия программаси ва Уставида ўз ифодасини топган коллегиаллик, партия ички демократиясини ҳар томонлама ривожлантириш принциплари партия ташкилотларининг бутун фаолияти учун амалий қўлланма, партия органлари кундалик фаолияти учун ишончли компас бўлиб келмоқда. Партиянинг бутун ҳаётида актив қатнашиш, ўз фикрларини рўй-рост баён этиш, давлат, хўжалик, жамоат ташкилотларининг фаолиятида юксак самарадорликни таъминлаш ишда коллегиалчилик принципларига оғишмай риоя қилишни тақозо этади. Районимиз партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари кадрларда топширилган иш учун масъулиятни, уюшқоқликни, амалийликни ва ишчанликни ошириш мақсадида актуал проблемаларни кадрларнинг кенг қатлами иштирокида қараб чиқиш, қабул қилинган қарорларни собитқадамлик билан амалга ошириш йўлидан бормоқда. Ўнинчи беш йилликнинг улкан социал-иқтисодий планларини рўёбга чиқаришда худди шу нарса муҳим омил бўлаётир.

КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитетининг сўнгги Пленумлари ленинча коллегиалликнинг ажойиб намунаси бўлмоқда. Райком, унинг бюроси бу тажрибани ўз фаолиятида қарор топтириш йўлида тинмай изланаётир. Фаолиятда ана шу ленинча принципдан чекиниш коммунистларда ўз ташкилотидаги ишларнинг аҳволи учун, умуман, партия ички ҳаётининг аҳволи учун жавобгарлик ҳиссини сусайтириш деган сўздир.

Партия ички демократиясини ривожлантира бориб, биз, умуман, сайлаб қўйилган актив ўртасида, партия комитетлари, партия бюроларининг аъзолари ўртасида ишда жонкуярлик ва ташаббускорликни кучайтириш чораларини кўрмоқдамиз. Шу ўринда бир мисолни келтириш жоиз деб ҳисоблайман. Райком бюроси партия ходими Ниёзимбет Собировни мустақил ишга юбориш масаласини кун тартибига қўйган кезлар кўпгина ходимларнинг ҳали ёдидан чиққани йўқ. Биз биргаликда маслаҳатлашиб, Собировни «Ленинобод» совхози директорлигига тавсия қилишни лозим топдик. Хўжаликда иш бошлаган дастлабки кунлариёқ у партия активини, мутахассисларни, ишлаб чиқариш илғорларини ўз атрофига жипслаштира олди. Бирор-бир муҳим масалада Собиров яккабошчилик қилиб, бир фикрга келган пайтларини ҳали ҳеч ким эслай олмайди. У ҳамиша одамлар орасида бўлар, кадрларнинг фикр ва мулоҳазаларини қунт билан эшитар, фойдали ташаббусларни ўз пайтида илғаб ола биларди. Охири партия ташкилотида хўжалик истиқболи учун масъулиятни коллектив равишда, биргаликда ҳис этиш туйғуси пайдо бўлди. Одамларни баракали меҳнат қилишга руҳлантирган, қишлоқ аҳолисининг турмуш ва маданий-маиший шароитларини яхшилашга даъват этган худди шу туйғу бўлди. Одамларни ўз атрофида қовуштириб, хўжаликни олдинги маррага чиқара олган коммунист Собировнинг ишчанлик фазилати шу тариқа дастлабки синовдан муваффақиятли ўтди. Кейинроқ у йирик «Ленинград» совхози директорлигига ўтказилди. Бу ерда ҳам Собиров активга, кадрларнинг катта кўпчилигига таяниб иш юритмоқда.

Маълумки, партия ички демократиясини ривожлантириш коммунистлар ташаббускорлигини булоқдек жўш урдирмоқда. Хўжалик вазифаларини амалга оширишда партия аъзоларининг авангардлик ролини муттасил кучайтирмоқда. Демократизм партиявий ишда ленинча услубни, партиявий раҳбарлик услубини такомиллаштиришнинг зарур манбаи бўлиб келмоқда. Демократик централизм принципи асосида қурилган бутун партиявий структуранинг барча звеноларида ишчанлик, ўзаро талабчанликни қарор топтириш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш комил ишонч билан олға бориш, коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажариб, юксалишнинг янги довонларига кўтарилишни таъминламоқда.

Шу нарса диққатга сазоворки, кейинги вақтларда сайлаб қўйилган актив, барча коммунистларнинг ташаббускорлиги, ишнинг чинакам аҳволи учун жонкуярлиги кучаймоқда. Район партия комитетининг пленумлари, актив йиғилишлари, партия комитетлари ва бюроларининг мажлисларида улар муҳим масалаларни кўтариб чиқмоқдалар, айрим участкалардаги қолоқлик сабабларини очиб бермоқдалар, бу нуқсонларни бартараф этиш йўлларини кўрсатмоқдалар. Райком, унинг бюроси хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини ҳал этаётганда, тарбиявий иш чораларини кўраётганда ана шу ялпи ташаббускорликка таянмоқда. Конференция, пленум ва актив йиғилишларида ҳар бир коммунист ўзини тўлқинлантираётган проблемаларни ошкора айта олиши учун партиявий талабчанлик ва ишчанлик муҳитини вужудга келтиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Свердлов номли совхоз бошланғич партия ташкилотида вужудга келган яхши маънавий муҳит фикримизнинг далили бўла олади. Илгариги йили хўжалик планни бажара олмади. Ўшанда коммунистлар қолоқлик сирларини биргаликда, бир-бирларини юзхотир қилмасдан, жиддий талабчанлик руҳида муҳокама қилдилар. Бригадир Қорлибой Оллоновнинг ўша йиғилишда айтган сўзлари коммунистларни жиддий ўйлантириб қўйгани ҳали эсимда.

— Планни бажара олмай, партия, халқ олдида юзимиз шувут бўлиб қолди, — деди коммунист йиғилиш аҳлига мурожаат қилиб. — Наҳотки, бу доғни ювишнинг имкони бўлмаса? Наҳотки, хўжалигимизнинг илгариги шуҳратини тиклай олмасак? Қолоқлик доғини юва олишимизга, ўнинчи беш йилликни ёруғ юз билан якунлашимизга ишонаман. Бунинг учун имкониятларимиз етарли, ўртоқлар. Бригадамиз бу йил 35 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олади.

Партия йиғилишида сўзга чиққан бошқа коммунистлар ҳам парткомнинг ташкилий-сиёсий ва тарбиявий фаолиятида содир бўлган камчиликларни кўрсатиб беришди. Социалистик мусобақани ташкил этиш, унинг оммавийлиги ва ошкоралигини таъминлаш масалаларига тўхталишди. Ўша йиғилишда ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳосилдорликни 32 центнерга етказиш марраси белгиланди. Шонли сана арафасида шуни мамнуният билан қайд этиш мумкинки, коммунистларнинг ошкора, принципиал танқиди асосида совхоз партия комитети амалга оширган тадбирлар туфайли ўтган йили катта довон ошиб ўтилди. Ҳосилдорлик 32,5 центнерга етди. Жами ҳосилнинг 85 проценти машиналарда териб олинди. Коммунистлардан Сарингул Бекжонова, Кўпюрсин Тожимуродов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда 40-41 центнердан ошириб ҳосил етиштирилди. Бу парткомнинг бутун ташкилий-сиёсий ва тарбиявий ишида кескин бурилиш ясалганлиги оқибати бўлди, албатта. Партком секретари Хўжали Боватдинов партиявий ишда коллегиалликка оғишмай риоя қилиб, ҳар бир ишда кадрларга, уларнинг ишчанлик ва ташаббускорлигига таяниб, сайлаб қўйилган активнинг ролини ошириб, ана шундай муваффақиятга эришилишини таъминлади.

Райком, унинг бюроси коммунистларда партиявий жонкуярлик ва принципиалликни тарбиялаш, қабул қилинган қарорларнинг ижроси учун шахсий масъулиятни кучайтириш масалалари билан муттасил, изчил шуғулланмоқдалар. Партия йиғилишларида, пленум ва бюро мажлисларида илгари қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши ҳусусида ҳисоботларни муҳокама қилиб бориш ҳам партия органларига сайланган кадрларда ўзларига билдирилган ишончни оқлаш учун масъулиятни кучайтираётир. «Советская Каракалпакия» совхози пахтачиликда ҳам, чорвачиликда ҳам районни орқага судраб келарди. Райком бюроси бу қолоқликнинг сабабларини ўрганиб, кадрларни жой-жойига қўйиш ишидаги баъзи нуқсонларни бартараф этиш чорасини кўрди. Ташаббускор ва ишчан ёш коммунист Урозбой Тўлепов шу хўжаликка ишга юборилди. Янги директор одамларга, уларнинг ишбилармонлигига таяниб, хўжаликни қолоқликдан собитқадамлик билан олиб чиқмоқда.

Лекин ҳаётда шундай ҳам бўладики, баъзан тажрибали, ишчан кўринган ходим ўз фаолияти натижаларига ортиқча баҳо бериб юборади. Бу, ишда бир томонламаликка олиб келади. «Партия XXII съезди» совхозининг директори Еткерген Жолхўжаевнинг фаолияти бунга мисол бўла олади. У шоличиликни ривожлантириш борасида самарали иш олиб бораётганлигини ҳеч ким инкор эта олмайди. Аммо хўжаликда чорвачилик, ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларини бир маромда ривожлантиришга етарли эътибор берилмади. Бу ўз атрофига кадрларни қовуштира билмаганлик, муҳим масалаларни биргаликда ҳал қилиш ўрнига яккабошчиликка интилиш, қарорларнинг ижроси учун кадрларда шахсий жавобгарлик масъулиятини кучайтирмаслик оқибати бўлди. Табиийки, райком бюроси бу аҳволга бефарқ қарай олмади. Ўртоқ Жолхўжаев ишдан олинди, рўй берган воқеа эса партиявий ишда коллегиаллик қанчалик муҳимлигини яна бир бор яққол кўрсатди.

Дарҳақиқат, партия ўз фаолиятининг дастлабки босқичларидаёқ чуқур ва пухта ўзлаштириб олган ленинча иш услубининг демокративлиги, коллегиаллиги ҳануз ғоят муҳим актуаллик касб этиб турибди. Партиянинг жамият тараққиётига раҳбарлик роли ўсиб боргани сари бунинг аҳамияти ҳам орта бориши шубҳасиз. Коллектив раҳбарликдан иборат ленинча принципга оғишмай риоя қилиниши, уни муттасил ривожлантириб бориш, бу услубнинг формаларини изчил такомиллаштириш КПСС фаолиятининг ҳозирги босқичида алоҳида аҳамият касб этмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Тикланиш» асарида партия сўнгги йилларда бу соҳада тўплаган ажойиб тажрибалар умумлаштирилди, ишда коллегиаллик ҳар қандай шароитда муваффақият келтираётганлиги ёрқин ва ишонарли тарзда кўрсатиб берилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг бир қатор доклад ва нутқларида партия ҳаётининг ленинча принциплари ва нормалари янада чуқурлаштирилиб, етук социализм шароитига мос равишда ривожлантирилди.

Қорақалпоқ қўриғида ташкил этилган кенжа районлардан бири — Ленинобод райони қисқа муддатда социал-иқтисодий тараққиётнинг равон йўлига чиқиб олган экан, бунда партия ҳаётининг ленинча нормаларига ва партия раҳбарлигининг ленинча принципларига оғишмай риоя қилинаётганлиги, партия ички демократияси, танқид ва ўз-ўзини танқид изчил ривожлантираётганлиги муҳим ва асосий ўрин тутаётир. Районимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлар доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида эришилган муваффақиятларни сарҳисоб қилмоқдалар, юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

Сўнгги тўққиз йилда районимизда 50 минг квадрат метр уй-жой қурилди. Минглаб оила ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди. Мактаб, мактабгача тарбия муассасаларини қуриш кўлами тобора кенгаймоқда. Қўриқда замонавий Ленинобод шаҳарчаси қурилаётир.

Партиянинг бу ғамхўрлиги туфайли районимизда ишлаб чиқариш кучлари жадал ривожланмоқда. Ҳосилдорлик ошмоқда. Сўнгги тўққиз йилда пахтанинг ялпи ҳосили деярли 9 минг тоннага, шолининг ялпи ҳосили 3,5 баробар кўпайди. Ўтган йили ҳар гектар ердан 50 центнердан шоли етиштирдик. Она-Ватанга 53 минг тоннадан зиёд қўриқ ер шолисини етказиб бердик. Ўзининг маҳорати, билими, партия ишига садоқати билан элга танилган ажойиб ташкилотчилар вояга етди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сарсенбой Қурбонбоев, область партия комитетининг аъзоси Айтгул Тожимуродова, область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг аъзоси Перде Усенова каби жуда кўп ўртоқлар партия ташкилотларининг кундалик фаолиятида актив қатнашмоқдалар. Партиявий ишда коллегиалликни қарор топтириб, партия ички демократиясини мустаҳкамлай бориб, биз коммунистлар ҳар соҳада муносиб намуна кўрсатишларини таъминлайверамиз.

Е. ҚУРБОНОВ,
Ленинобод район партия комитетининг биринчи секретари.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси коллективи ҳар йили 65 хил янги моделдаги эркаклар, хотин-қизлар ва болалар оёқ кийимларини ишлаб чиқариб, харидорларни мамнун этмоқда. Суратларда: (юқоридан). 1. 3-цехнинг илғор тикувчи-мотористкаси Тоҳира Абдураимова. У шахсий беш йиллик нормасини бажариб, ҳозир келаси беш йиллик ҳисобига ишлаяпти. 2. Корхона модельерларидан Рита Кучина ва Наталья Фасхуддиновалар.

И. Глауберзон фотолари.

ХУШХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

БРИГАДАНИНГ ЮТУҒИ

Зарафшон қурилиш-монтаж трестининг Ж. Брейкин бошлиқ илғор бригадаси В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, меҳнатда янгидан янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Коллектив яқинда тўрт ойлик топшириқни муддатидан олдин адо этди. Норуда материаллардан қурилиш материаллари тайёрлаб истеъмолчиларга кўплаб жўнатишга муваффақ бўлди.

Хўжалик ҳисобида иш олиб бораётган бу коллектив беш йиллик бошлангандан то шу пайтгача 720 минг кубометр ҳажмда қурилиш материаллари тайёрлаб берди. Шу кунларда бригада аъзолари яна 38 минг кубометр қурилиш материаллари тайёрлаб беришга аҳд қилиб, қизғин меҳнат қилмоқдалар. Бу уларнинг В. И. Ленин юбилейига меҳнат совғалари бўлади.

ДЕТАЛЛАРНИНГ ИККИНЧИ УМРИ

Республика Қишлоқ хўжалиги техникаси давлат комитети Хонқа район бирлашмасининг деталларни қайта ишлаш цехи ходимлари биринчи квартал планини муддатидан олдин ортиғи билан бажардилар. Улар трактор ва пахта териш машиналарининг ишдан чиққан деталларини қайта ишлаб беришда яхши натижаларга эришмоқдалар. Квартал давомида 25 минг сўмлик ана шундай маҳсулот тайёрлаб бердилар. Цехда янги поток линиялар ўрнатилганлиги, янги ускуналар ишга солинганлиги туфайли ана шундай юксак натижага эришилмоқда.

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН

Наманган областининг «Найман» совхозида 200 қорамол асраладиган махсус бино қурилиши тугалланди. Бу иш асосан ҳашар йўли билан бажарилди. Хўжаликнинг барча бўлимларидан 50 дан ортиқ киши чорвадорларга яқиндан ёрдам бериб, бу бинонинг тикланишига фаол ёрдам бердилар.

Китоблар оламида

ЗАРУР ҚЎЛЛАНМА

Коммунистик партия янги жамият кишиларини, ёш авлодни ҳар томонлама гармоник ривожланган, юқори маданиятли ва чуқур билимли қилиб тарбиялашга катта эътибор бериб келмоқди.

Коммунистик тарбия кўп қиррали бўлиб, у ҳуқуқий тарбияни ҳам ўз ичига олади. Кишиларнинг ҳуқуқий онги ва маданий савияси қечоғли юқори бўлса, Коммунистик партия қўйган вазифаларни, совет қонунларини амалга ошириш шунчалик осонлашади. Шу боисдан, мамлакатимизда меҳнаткашларга ҳуқуқий тарбия беришни яхшилаш, уларни қонунга ҳурмат руҳида тарбиялаш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда.

Кейинги йилларда меҳнаткашларни ҳуқуқий тарбиялаш юзасидан кўрилаётган муҳим ва умумдавлат аҳамиятига эга бўлган тадбирлардан бири олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртлари ва умумтаълим мактабларининг ўқув программаларига Совет давлати ва ҳуқуқи асослари курсининг киритилиши бўлди. Бу предметнинг ўқитилиши туфайли студент ва ўқувчилар Совет давлати ва ҳуқуқининг вужудга келиши, унинг моҳияти, вазифалари, тараққиёт босқичлари, совет қонунларининг жамиятимиз ва кишилар ҳаётидаги роли, гражданларнинг кенг ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари каби муҳим масалалар билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. Аммо, ҳозиргача педагогика ўқув юртлари учун ўзбек тилида ёзилган махсус дарсликлар ва ўқув қўлланмаларининг йўқлиги ёшларга бу предметни ўзлаштиришда анча қийинчилик туғдираётган эди. Шу сабабли, «Ўқитувчи» давлат нашриёти 1979 йилда «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари» ўқув қўлланмасини босиб чиқарди. Бу педагогика институтлари студентлари учун қувончли воқеа деса бўлади. Қўлланма М. Ҳакимов, М. Восиқова, Т. Аюпов, С. Иигиталиев ва А. Рафиқов каби юрист олимлар ва педагоглар томонидан ёзилган.

Бундай махсус ўқув қўлланмасининг чиқарилиши айни муддао бўлди. Чунки, умумтаълим мактабларида, ўрта ва олий ўқув юртларида ёш авлодга ҳуқуқий тарбия бериш вазифаси ҳам асосан педагогика институтларини битирувчи кишилар зиммасига тушади. Бинобарин, ана шу студентларнинг ўзлари барча билимларни, шу жумладан ҳуқуқий билимларни чуқур ва пухта эгаллашларида бу қўлланма катта аҳамият касб этади.

Мазкур қўлланмада педагогика институтларида Совет давлати ва ҳуқуқи асосларини ўқитиш борасида тўпланган тажрибалар умумлаштирилган. Совет социалистик ҳуқуқининг деярли барча тармоқлари тўғрисида атрофлича тушунча берилган. Қўлланмада давлат ва ҳуқуқ тўғрисидаги марксча-ленинча таълимот, СССРнинг янги Конституцияси қоидалари ва амалдаги қонунлар батафсил ёритилган.

Китоб марксча-ленинча давлат ва ҳуқуқ назарияси, совет давлат ҳуқуқи, маъмурий ҳуқуқ, меҳнат ҳуқуқи, гражданлик ҳуқуқи, оила ҳуқуқи, колхоз, ер ва сув ҳуқуқлари, жиноят процессуал ва гражданлик процессуал ҳуқуқларига бағишланган қисмлардан иборат. Унда қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни таъминловчи давлат органлари ҳақида ҳам тушунча берилган. Китобнинг тили ва юридик терминлар пишиқ ишланган, кенг китобхонлар оммасига тушунарли, шу билан бирга, равон ёзилганлиги эътиборга сазовор. Бу жиҳатдан, авторлар ва нашриёт редактори Л. Каримовнинг хизматлари катта. Мазкур қўлланма гарчи педагогика институтлари учун мўлжалланган бўлса-да, ундан бошқа институтларнинг студентлари, педагогика билим юртлари ва умумтаълим мактабларининг ўқитувчи ва ўқувчилари ҳам фойдаланишлари мумкин.

Ўзбек тилида «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари» қўлланмасининг яратилиши ўқув юртларимизда мазкур курсни ўқитиш сифатининг ошишига ижобий таъсир кўрсатиши шубҳасиздир.

Лекин қўлланманинг ҳажми кичик бўлиб, унда Совет давлати ва ҳуқуқи тўғрисидаги айрим муҳим масалаларни батафсил ёритиш имкони бўлмаган. Шунга кўра, китоб ҳажмини ва авторлар коллективини бирмунча кенгайтириш мақсадга мувофиқ бўларди. Бундан ташқари китобнинг боблари бир хил услубда ёзилмаган. Қўлланманинг марксча-ленинча давлат ва ҳуқуқ назариясига бағишланган қисми анча мураккаб бўлиб, айрим бошқа қисмлари нисбатан соддалаштириб берилган.

Қайси автор китобнинг қайси қисмларини ёзганлиги аниқ кўрсатилмаган. Лекин Совет давлати ва ҳуқуқи асослари бўйича ўзбек тилида ўқув қўлланмасини яратиш анча мураккаб бўлганлигини назарда тутсак, авторлар ўз олдиларига қўйилган вазифани муваффақиятли ҳал қилганлар, дейиш мумкин.

Китоб педагогика ўқув юртларининг ўқитувчи ва ўқувчилари томонидан қизиқиш ва мамнуният билан кутиб олинди.

Ғ. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номидаги философия ва ҳуқуқ институти сектор мудири, юридик фанлари доктори.

Б. МИРБОБОЕВ,
шу институтнинг катта илмий ходими, юридик фанлари кандидати.

МЕҲНАТ ШУҲРАТИ СОВРИНЛАРИ

1979 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиблари — хотин-қиз механизаторларга Москвада П. Ангелина номли меҳнат шуҳрати совринлари топширилди.

Бу мукофотга сазовор бўлганлар орасида — Олтой ўлкасидаги «Заря Алтая» колхозининг комбайнчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. В. Ильичева бор. Бултур у 10 минг центнердан кўп ғалла янчган. Ўтган куз у умуман ўнинчи беш йилликда зиммасига олган мажбуриятларини бажариб бўлди. Анна Васильевна тажрибали мураббия. Унинг ёрдами билан тўрт нафар хотин-қиз механизаторликни ўрганиб олди.

Хоразм областидаги «Коммуна» колхозидан механик-ҳайдовчи Г. Полвонова яхши муваффақиятларга эришди. У ХН-3,6 пахта териш машинасида 319 тонна сифатли пахта териб топширди. Ишлаб чиқаришда эришган катта муваффақиятлари ҳамда етти нафар пахта териш машиналари ҳайдовчиларини тайёрлаганлиги учун у Ленин орденига сазовор бўлди. Тўрғай областидаги Нахимов номли совхознинг тракторчи-машинисти В. Романенко ҳам дугоналари каби намунали меҳнат қилмоқда.

30 механизатор хотин-қизга совринларни СССР қишлоқ хўжалиги министри В. К. Месяц топширди. (ТАСС).

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ОБЪЕКТЛАРДА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ ВА РЕСПУБЛИКА РАДИОСИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

Эсингизда бўлса, КПСС XXIV съездидан кейиноқ Самарқанд суперфосфат заводи республикамизнинг зарбдор қурилишларидан бири деб эълон қилинди. Шундан сўнг бу ерда чинакам бунёдкорлик ишлари бошланиб кетди. Орадан беш йил ўтиб, 1976 йилда улкан корхонанинг биринчи навбати — юқори сифатли концентрациялашган ўғит етказиб берадиган йирик химия заводи ишга туширилди.

Ишлаб чиқариш жараёнига кўра уч комплексдан иборат завод қурилишининг иккинчи навбати 1977 йилдан эътиборан кенг авж олди. 1978 йилнинг апрель ойида «СК-32» олтингугурт кислотаси тайёрлаш комплекси қуриб битказилди. Ўтган йилнинг айни баҳор пайтига келиб, аммофос ва экстракция қилинган фосфат кислотаси комплекслари маҳсулот бера бошлади. Заводда тайёрланган маҳсулотларнинг таркибида ўсимлик яхши ўзлаштира оладиган фосфор ва азот ўғитлари бор. Бу эса серқуёш ўлкамиз пахта хирмонига йил сайин барака киритиб боради.

Самарқанд суперфосфат заводи қувватларини тобора такомиллаштириш йўлида корхонанинг биринчи навбатини Қоратов хом ашёсида ишлашга мослаштириш учун уни қайта реконструкция қилиш лозим топилди. Реконструкция ишларини тезроқ тугаллаш монтажчилар, лойиҳачилар, бетончилар, конструкторлар, хуллас қурилишда бел боғлаб ишлаётган барча меҳнаткашларнинг ватанпарварлик бурчи бўлиб қолди.

Хўш, шу кунларда қурилишда аҳвол қандай? Ишнинг боришида суръатга тўғаноқ бўлаётганлар борми? Ишни янада тезлатса бўладими?

— Корхонанинг 244 минг тонна аммофос ва 339 минг тонна фосфат кислотаси ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган биринчи навбатини реконструкция қилиш 1979 йилда тугалланиши керак эди, — деди «Самаркандхимстрой» бирлашмаси 2-қурилиш бошқармасининг комплекс қурувчилар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, КПСС XXV съезди делегати Баҳромжон Жумақулов, — Афсуски, қурилишнинг бош пудратчиси — бизнинг бирлашмамиз коллективи ўтган йили бу ишни вақтида адо этолмади. Бу аччиқ ҳақиқат биз учун қанчалик оғир бўлмасин, аммо унинг қурувчиларга боғлиқ бўлмаган томонлари кўп. Жумладан, қурилиш материаллари таъминотида ўтган йили узилишлар рўй берди. Айрим участкаларда ишчи кучи етишмади. Инженерлик жиҳатидан тайёргарлик ишларида аниқсизликларга йўл қўйилди. Натижада, бирлашмамиз бош пудратчи сифатида ўз ёрдамчи пудратчиларига вақтида етарли иш фронти очиб беролмади.

Қурувчи ҳақ гапларни айтди. Зарбдор қурилишнинг зарбдор суръатига тўсқинлик қилаётган, завод бунёдкорлари коллективининг ташвишидан узоқда турган баъзи раҳбарлар, ташкилотлар ва корхоналар учраб турибди.

Ўтган йили Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли «Узстальконструкция» трестининг (бошқарувчиси ўртоқ В. Левицкий) 234 нафар монтажчи механиклари бошқа объектларга олиб қўйилгани сабабли корхонада йиллик монтаж ишлари плани судралиб қолди. «Средазхимремонт» трести ремонт қурилиш бошқармасининг айби билан (бошқарувчиси ўртоқ А. Орлов) аммиак конденсати цехида иш суръати талаб даражасида бўлмади. Икки йил давомида ёрдамчи объектлар қурилиши керак бўлган 30 котлovандан зўрға 20 тасини ремонт қилишга улгурган Самарқанд «Промэнергомонтаж» бошқармасининг иши ҳам қурувчиларни ранжитди.

«Самстальмонтаж» трестининг механизациялашган кўчма колоннаси иш олиб бораётган муҳим объектлардан бири — фосфат-гипс участкаси план бўйича шу йилнинг биринчи кварталида фойдаланишга топширилиши керак эди. Бироқ, 350 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши керак бўлган бу участкада ҳозир 50—60 нафар ўрнига бор-йўғи 18 киши ишлаяпти.

Реконструкция қилинаётган корхона линияларига занглмас қора пўлатдан тайёрланган газ ускуналари сув ва ҳаводек зарурлигини ҳамма яхши билади. Афсуски, якунловчи йилнинг март ойига қадар қурилишни бундай ускуналар билан таъминлаш масъулиятини ўз зиммаларига олган буюртмачи ҳам, республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ҳам ҳозирча ваъдадан нари ўтганлари йўқ.

«Самаркандхимстрой» бирлашмаси бош директори Бекжон Раҳимов қурилишнинг бориши, масъулиятсиз буюртмачи ва таъминотчилар ҳақида куйиниб шундай деди:

— 70 миллион сўм ҳажмида қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши керак бўлган корхонанинг иккинчи навбатида унинг биринчи навбатини ҳам реконструкция қилиш ва бу ишни ўтган йилнинг тўртинчи кварталига қадар поёнига етказиш мўлжалланган эди. Бунга бир йилда 40 миллион сўмлик бунёдкорлик ишлари бажаришга қодир бирлашмамиз коллективининг куч-қуввати етади. Аммо иш биз ўйлаганчалик бўлмади.

Хўш, бунинг сабаби нимада? Авваламбор, материал таъминоти ёмон бўляпти, цемент танқислик қилмоқда, монтажчилар етишмайди, буюртмачи айрим ускуналар ва конструкциялар билан қурувчиларни вақтида таъминламаяпти. Натижада барча ишлар ўлда-жўлда қолмоқда. Объект қурилиши йил сайин чўзилиб кетяпти. Навбатдаги муддат — шу йилнинг июль ойига белгиланган. Олдимизда эса ҳали яна 2,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари турибди.

Агар бугунги аҳволга назар соладиган бўлсак, ўтган йилги манзаралар яна такрорланаётганини кўрамиз. Масалан, бизнинг қатъий талаб қилганимизга қарамай, буюртмачи ҳануз осма кран билан таъминлангани йўқ. Кран учун зарур эҳтиёт қисмлар, чунончи, 150 дона махсус болтлардан бугунгача дарак бўлмай турибди.

Эстакада қурилишида 40-50 киши ўрнига 15 нафар ишчи меҳнат қилмоқда. Монтажчи механиклар етишмаслиги туфайли айрим ишларни муддатида бажариш борасида қўлимиз калталик қилмоқда.

Ёғочни қайта ишлаш корхоналари маъмуриятлари адресига ҳам эътирозимиз бор. Қурилиш майдонидаги ёрдамчи биноларга ғоят зарур бўлган опалубка шчитлари вақтида етказиб берилмаяпти. Эшик-дераза блоклари сифатсиз: алиф мойи сингдирилмасдан, оралиқлари тўлдирилмасдан юборилмоқда. Қурилишда ғишт етишмайди, келтирилган ғиштларнинг кўпи синиқ, етарли пиширилмаган. Буларнинг ҳаммаси қурувчилар меҳнатини оғирлаштирибгина қолмасдан, ишда суръат ва сифатга ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда.

Бош директорнинг куйинганича бор. «Қарс икки қўлдан» дейишади. Таъминот ёмон бўлгач, суръатни қандай тезлатиш мумкин ахир? Тўғри, айни кунларда завод реконструкцияси ва ёрдамчи бинолар қурилишида иш бир қадар жонлангандек кўринади. Йилнинг биринчи квартали учун ажратилган 1 миллион 765 минг сўмлик маблағнинг 1 миллион 290 минг сўми ўтган икки ой давомида ўзлаштирилди. Қурувчилар буюртмачи ва тегишли министрликлар билан узлуксиз таъминот борасида қатъий келишиб олишди. Монтажчилар билан зарур шартномалар тузилди. Қурилишда суръат ва таъминот устидан мунтазам назорат олиб борувчи бош штаб иш бошлади.

Завод биринчи навбати реконструкциясини шу йилнинг июль ойида тугаллаш —энг аввало ишчи кучлари, мутахассислар, асбоб-ускуналар, металл конструкциялар ва қурилиш учун зарур бўлган бошқа нарсаларнинг ўз вақтида етказиб берилишига боғлиқ. Таъминотчи корхоналар ҳам иншоот қурилишининг актив иштирокчилари саналади. Шундай экан, буюртмачи ва барча таъминотчи корхоналар ишга тўла масъулият билан ёндашишлари керак. Шундагина, завод биринчи навбатининг реконструкцияси ва ёрдамчи бинолар қурилиши такрор белгиланган муддатда қуриб тамомланиши мумкин. Шундагина, бу улкан химия корхонасининг қимматбаҳо маҳсулотлари еримизга дармон, деҳқонга катта хирмон бағишлай олади.

Б. БУРХОНОВ,
«Самаркандхимстрой» бирлашмаси 2-қурилиш бошқармаси бетончиси.

Ю. КАНУННИКОВ,
бирлашма бош инженери ўринбосари, қурилиш штабининг аъзоси.

М. САИДОВ,
республика радиосининг махсус мухбири.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

НАЗИР САФАРОВ 75 ЁШДА

ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ

АДАБИЁТИМИЗНИНГ йирик намояндаларидан бири, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Назир Сафаров 75 ёшга тўлди.

Назир Сафаров Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси ва уни мустаҳкамлаш йўлида қизғин курашган адибларимиздандир. Унинг 1930 йили нашр этилган «Янги турмуш учун кураш» номли очерклар китобига жамланган асарлари ана шу йўлдаги дадил ҳаракатларининг илк самараси эди. Бўлажак адиб 1916 йилги Жиззах қўзғолонининг шоҳиди бўлади. Кейинчалик у мана шу унутилмас воқеани қаламга олади. Натижада «Қора кунлар кўланкаси» асари (1931 йил) юзага келади. Бу асарда тасвирланганидек Улуғ Октябрь социалистик революцияси арафасидаги халқимизнинг аянчли ҳаёти ва янги ҳаёт учун кураши Назир Сафаровнинг «Уйғониш», драмасида ҳам ўз ифодасини топган.

«Шарқ тонги» драмаси «Уйғониш» драмасининг мантиқий давомидир. Бу асарда асрий орзулари юзага чиқаётган халқимизнинг инқилоб давридаги орзу-ўйлари, интилишлари ҳикоя қилинади. Назир Сафаров бу драмаларида рус революционерларининг ўзбек халқи онгининг шаклланишида, маънавий оламининг юксалишида муҳим роль ўйнаганини ҳам чуқур ва изчил ифода этган. Халқлар дўстлиги ва замондошларимизнинг фидокорлигини улуғлаш Назир Сафаров ижодида етакчи ўрин тутади. Драматургнинг «Лукаш ботир» асари ҳам моҳият эътибори билан замондошларимизнинг жасоратини улуғлашга бағишлангандир.

1959 йили 7 ноябрда Назир Сафаров механизатор қиз Турсуной Охунова ҳақида биринчилар қатори очерк яратган эди. Кейинчалик адиб Т. Охунова ҳақида «Узоқни кўзлаган қиз» номли қиссасини эълон қилди. Бу асарлар турсунойчилик ҳаракатининг оммавий тус олишига беқиёс ҳисса бўлиб қўшилди. Назир Сафаров меҳнат фронтининг Турсуной Охунова, Ҳамроқул Носиров, Олия Султонова сингари марду майдонлари ҳақида биринчилардан бўлиб очерклар ёзган ва улар ҳаётига турли йилларда қайта-қайта мурожаат қилган адибдир. Мана шу асарлари адибнинг «Жасоратнинг давоми» номли очерклар тўпламидан жой олди.

Ҳар бир адиб ижодида алоҳида ўрин тутадиган баркамол асарлар бўлади. Назир Сафаровнинг шундай асарларидан бири «Кўрган-кечирганларим»дир. Болалик таассуротлари асосида инқилоб арафасидаги халқ ҳаётини тасвирлаган бу асари учун Назир Сафаров Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати бўлди. «Кўрган-кечирганларим»нинг давоми «Наврўз» романи бугунги кунда иттифоқ китобхонларининг энг севимли асарларидан бирига айланди...

Севимли ёзувчимиз Назир Сафаров туғилган кунга 75 йил тўлиши муносабати билан берилаётган ушбу саҳифа китобхонларнинг адибга йўллаган мактублари асосида тайёрланди.

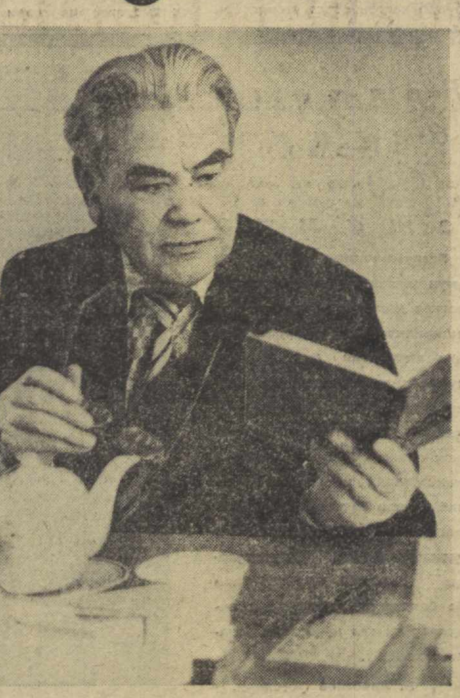

АЗИЗ ДЎСТИМИЗ ВА БИРОДАРИМИЗ

Менинг ҳаётимга бағишланган «Орзу ушалди» номли асарингизни ўқиб, жуда ҳам миннатдор бўлдим. Бу китобингизни уй ичимиздагилар—невара ва ўғил-қизлар билан биргаликда қайта-қайта ўқидик. Китобни меҳр билан ёзгансиз. Ёзувчининг дили, қалами неларга қодир эканини яна бир бор ҳис этдик. Меҳнат кишини улуғлайди, дейдилар. Бу улуғликни биз ҳамиша эл эътиборида эканини кузатиб келамиз. Сиз—қалам деҳқонисиз. Сизнинг ажойиб меҳнатингиздан, изланишларингиздан қувонамиз ва Сизга катта-катта муваффақиятларга эришишингизни тилаймиз.

Ҳурмат билан дўстингиз
Бузрукхўжа УСМОНХЎЖАЕВ.
2 март 1969 йил.

БОҚИЙ ҲАЁТ ЎЛАНЛАРИ

Азиз Назир ота! Биз водийдошларингиз — нодир асарларингизнинг қаҳрамонлари — Самарқанд область. Каттақўрғон районидаги Крупская номли колхоз меҳнаткашлари 75 ёшга тўлишингизни эшитиб, қалбимиз қувончга тўлди. Умрингизнинг 55 йилини ҳозирги бахтиёр кунларимизни, она еримиз, қўли қадоқ халқимиз тарихи, ташвишу шодликларини, коммунистик жамият қуриш йўлидаги жавлонларини акс эттиришга бағишладингиз.

Биз Сиздек колхоздошимиз борлигидан ғоят фахрланамиз.

Сиздан боқий ҳаёт ўланлари — янги-янги асарлар кутамиз.

Мукаррама МИРЗАЕВА.
Крупская номли колхоз раиси.

ОИЛАМИЗ ЁДГОРЛИГИ

Совет Армияси куни байрамида Котельниковдаги 4-ўрта мактаб коллективи менга Сизнинг «Наврўз» китобингизни совға қилишди. Уни жуда эътибор ва қониқиш билан ўқидим. Китобингиз менга жуда ҳам ёқди. Мен ва оилам сизнинг бадиий маҳоратингизга қойил қолдик. Сиз ўзбек халқининг чор ҳукумати давридаги оғир аҳволини жуда яхши тасвирлагансиз. Жиззах қўзғолонининг тасвири, айниқса, яхши чиққан. Китоб жуда яхши ўқилади, ундаги ҳар бир катта ва кичик воқеа эсда қолади. Шунинг учун ҳам Сизнинг ижодий меҳнатингизга катта раҳмат.

Сиз Назирнинг ўқитувчи сифатида Совет ҳокимияти даври, коллективлаштириш ва уруш бошланиши давридаги ҳаётини ёзишни давом эттирасиз, деб умид қиламиз. Сизнинг китобингизни оиламизнинг энг қимматли ёдгорлиги сифатида сақлайман.

Ҳурмат ва эҳтиром билан:
К. А. БОЖКОВ,
Пенсионер.
Волгоград области.

ЎЗБЕК ОНАСИНИНГ ҚАЛБИ

Ҳурматли Назир Сафарович!

Мен Сизнинг «Кўрган-кечирганларим» китобингизни зўр мамнуният ва катта қизиқиш билан ўқиб чиқдим. Афсуски, мен Сизнинг ижодингиз ҳақида шу пайтгача ҳеч нарса билмас эканман. Мана энди менга нотаниш бўлган Жиззах шаҳри, умуман шарқ халқлари турмуши ва урф-одатлари ҳақида маҳорат билан ёзганингизни чинакам ҳузур билан ўқидим! Ёш Назирқул, унинг сабр-бардошли онаси, хушчақчақ ва сахий Жайноқ амаки — бу образларнинг ҳаммаси жуда жонли ва ёрқин чиққан. Ўзбек онасининг қалби бор, бу асарда.

Асарда раққоса ҳақида жуда оз бўлса ҳам, шу қадар яхши ёзилганки, у кишини ҳаяжонга солади, ҳеч эсдан чиқмайди. Юморни айтмайсизми! Асардаги юмор табиийлиги билан кишини ўзига тортади. Қўзғолон чўлга кўчирилган лўлилар ҳаёти, очлик, бўрон манзаралари, айниқса, маҳорат билан тасвирланган. Исёнчи Муҳаммадининг қатл этилиши жуда ёрқин акс эттирилган. Мен бундай эсда қоладиган саҳналарни кўплаб санашим мумкин. Зеро уларни зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдим.

Ўзим учун янги, оригинал истеъдодли ёзувчи очганимдан ниҳоятда хурсандман.

Айрим кусурларига қарамай асар таржимаси жуда яхши чиққан. Романнинг охири — сургун қилинган исёнчиларнинг шаҳарга қайтиб келиши менга унча маъқул бўлмади. Революция ҳақидаги фикрларда негадир ўзингизнинг қисқа ва лўнда фикрларингиз етишмаётганга ўхшайди.

Бола қалбининг ўсиши, унинг дунёни англаши, ҳис-туйғулари, хотиралари жуда ҳам яхши!

Сизга бахт ҳамда романнинг мана шундай истеъдодли иккинчи китобини тилайман!

Мария ПРИЛЕЖАЕВА,
ёзувчи.

МЕҲНАТ ВА МАТОНАТ КУЙЧИСИ

Ўзбек совет драматургияси ва театр санъатининг вужудга келиши, шаклланиши ҳамда тараққий этишида Сизнинг салмоқли улушингиз борлигини яхши биламан. Уттизинчи йиллардаёқ даврнинг актуал масалаларига бағишланган асарларингиз театрларимиз саҳнасини безаган, кишилар онгида совет тузумига, доҳий В. И. Ленин ғоялари, Коммунистик партия сиёсатига ишонч ва садоқат руҳини барқарор қилишда муносиб хизмат қилган Сизнинг пьесаларингиз халқимизга жуда манзур бўлганки, бу эндиликда ҳаммага ойнадек равшан. Ўзбек совет театр санъатининг тамал тошини қўйган устоз санъаткорлардан бири Маннон Уйғур ўзининг ўғлига Сизнинг асарингиз қаҳрамони исмини (Қўрқмас) қўйгани ҳам ижодингизга санъат аҳлининг меҳри нечоғли баланд эканини кўрсатади...

Сизнинг қаламингизга мансуб «Лукаш ботир» драмаси театримиз — Ҳамза номли отахон театр саҳнасида кейинги йилларда яратилган бақувват спектакллардан бири бўлиб қолди. Мен ана шу асарнинг бош қаҳрамони — Лукаш ботирни ижро этганимдан беҳад мамнунман. Бу образни яратиш мендек ёш актёр учун, маълум даражада маҳорат мактаби ҳисобланади. Лукаш ботир сиймосида саҳнага бир неча бор чиқишим менга совет халқининг Улуғ Ватан урушида кўрсатган беқиёс жасоратини яна ҳам чуқурроқ ўрганиш, ҳис этиш кўнгилга туйиш имконини берди. Зеро, Лукаш — она Ватан учун, азиз тупроғимизнинг ҳар қарич ери учун қон-қардошлари, ёри-биродарлари билан елкама-елка курашган миллионлаб ўзбек йигитларининг битта вакили. Бу асар орқали совет халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликни, ўзбек ўғлонларининг матонати, жасоратининг таъсирли, ҳаяжонли лавҳаларда акс эттиргансиз. Агар мен Лукаш ботирни Сиз тасаввур қилган даражада талқин қила олган бўлсам ўзимни ғоят бахтиёр ҳис қилардим. Лукаш ботирга прототип бўлган самарқандлик Луқмон Уроқов билан учрашганимда, у киши театрга ташриф буюриб, Сиз яратган асар асосидаги спектаклни кўриб севинганида, ҳаяжонга тушганида менинг ҳам қалбим фахр ва ифтихор туйғулари билан тўлиб-тошди.

Муҳтарам Назир ота! Руҳий тетиклик, жисмоний бақувватлик, ёшларга паноҳлик хислатингиз сира тарк этмасин. Қаламингиз ёзишдан тинмасин, қўлингиз чарчамасин, кўзингиз толмасин! Янги-янги романлар, қиссалар, дадиллик билан ёзилган очерк ва публицистик мақолаларингизни ўқишга, янги пьесаларингизнинг қаҳрамонлари сиймосида саҳнага чиқишга мунтазирман.

Теша МУМИНОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

КЎҲНА ЗАРАФШОНДАН САЛОМ

Ассалом устоз! Айёмингиз муборак! Сизни ўйлаганимда илгимизни тўлдирган оқсоч Зарафшон, аввалги ғам, андуҳу ҳозирги шодликларни сийнасига сиғдиролган, ҳарчанд оғир бўлмасин, қад букмаган, вазмин замину замон кўз олдимга келади.

Сизни уларга ўхшатаман. Истайманки, умрингиз зар Зарафшон бўлсин, чинордек боқий яшанг.

Коммунистик салом билан қизингиз:

Раҳима ИСЛОМОВА,
Социалистик меҳнат Қаҳрамони.
Каттақўрғон шаҳри.

ЁШЛИКНИНГ ОҚ КАПТАРИ

...Биографик роман ва қиссалар билан бир қаторда автобиографик роман ва қиссалар ҳам кўпайиб бораётганини алоҳида таъкидлаш керак. Тарихий-революцион прозани ташкил этувчи бу асарларни шартли равишда хотиралар прозаси деб ҳам аташ мумкин. Назир Сафаровнинг «Наврўз» романи ана шундай асарлардандир.

Н. Сафаровнинг романи дастлаб журналда эълон қилинганида «Кўрган-кечирганларим» деб номланиши бежиз эмас. У ёзувчи ўз бошидан кечирган турмуш тажрибасининг бевосита инъикосидир.

Бу асар ҳам хотира прозасининг алоҳида бадиий имкониятлари борлигини кўрсатиб турибди. Хотира прозаси эса кўп миллатли совет адабиёти миқёсида анча ўсди ва ривожланди. Шунинг учун ҳам бу ҳақда алоҳида тўхталиб ўтиш керак бўлади.

Бир вақтлар Ольга Берггольц хотира прозасининг ҳозирги адабиётдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида фикр юритиб, айрим адабиётшунослар таъкидлаётганидек, бу жанр ўзини «овутиш» учун эмас, балки ёзувчини қамраб турган ҳаётнинг тақозоси билан ёзилмоқда. Ўзбек ёзувчиларининг болалик ва ўсмирликнинг узоқ йиллари ҳақида ёзишларини ҳам санъаткорнинг шахсий тақдири билан халқнинг тарихий тақдири ҳаётбахш сабабларининг ажралмаслиги тақозо этмоқда.

Автобиографик роман ёки хотира-қисса поэтикасининг ажралмас белгиси органик ички лиризм бўлиб, у ўтмиш ҳақида ҳикоянинг оддий баёни ёки ўтган воқеаларга муаллифнинг ҳозирги нигоҳи эмас, балки ёзувчи дунёқараши ва ҳаётга муносабатининг характерли белгисидир. Ана шу лирик ҳолат Н. Сафаров романининг биринчи саҳифалариданоқ қамраб олинади ва ҳаракатнинг энг драматик пайтларида ҳам давом этади. Ёзувчининг «ўз табиатининг асосини унинг бошланишидаёқ билиб олиш»га — интилиши бежиз эмас. А. Довженко «Мафтункор Десна»да ёзганидек, илк қувончлар ва афсус-надоматлар айнан шу пайтдан бошланади.

Худди А. Довженкодаги сингари Н. Сафаров қалами билан болаликнинг кўтаринки поэзияси халқ ҳаёти поэзиясига айланади. Шарқ бозорининг ола-ғовури, халқ ақидасига кўра бахт келтирувчи баҳор элчиси бойчечак, қувноқ байрам Наврўз — буларнинг ҳаммаси асардаги ёрқин ифодаси билан бизнинг қалбимиздан чуқур жой олади. Хотиралар офтоб нури билан йўғрилгандай урф-одатларни акс эттирувчи манзаралар одамнинг ҳаётдаги поэтик бошланишини тасдиқлайди. Санъат, ижод ва гўзалик тантанасини янада жарангдор қилиб уйғунлаштиради.

Бу ўринда шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, ҳозирги хотира роман ва қиссаларнинг ғоявий-маънавий мазмуни Горький автобиографик трилогиясининг инсонпарварлик анъаналаридан озиқ олади. Ўзбек ёзувчиси инсондаги энг яхши хислатларни горькийчасига излашда давом этиб, ўз халқининг кўп қиррали кўринишларида — фақат поэтик дунёқарашда, оддий ижод шижоатидагина эмас, балки революцион кураш дадиллигида ҳам «миллий характер» яратади. Шунинг учун ҳам Н. Сафаровнинг ёш қаҳрамони ижтимоий силсила ва революцион бўрон арафасида кулол, темирчи, кўнчилар ҳаётини ўз тушунчасига сингдириб «катталар»нинг социал драмасини аниқ кўра билади. Ўсмирнинг ўткир нигоҳидан диний қонунга бўйсундирилган мусулмон турмушининг шафқатсиз анъаналари ҳам, уни қуршаб турган ҳаётнинг бошқа қоронғи томонлари ҳам қочиб қутулолмайди. Аммо, айни пайтда унда халқ билан бирга курашга отланган одамни ҳеч ким ва ҳеч нарса тўхтата олмаслигига қатъий ишонч пайдо қилади. У Жиззах аҳолиси сингари бир неча соатлик қўзғолондаги ғалаба қувончидан баҳраманд бўлади. Бу қўзғолон ўзбек халқи революцион тарихининг унутилмас саҳифасидир! Бу қўзғолон ҳақида Асқад Мухтор «Чинор» романининг бир бобида ҳикоя қилган, уни Н. Сафаровнинг романи қайта жонлантиради.

Бу асарда Жиззах қўзғолони ўзининг ғоявий-маънавий чўққисига кўтарилган. Асарда яқинлашиб келаётган революция садолари эшитилиб туради. Қўзғолон кўтарганларнинг матонати революция ғалабасидан дарак беради. Асарда исёнчиларнинг интернационализми, уларнинг ғалабага бўлган ишончи акс этиб туради. Шаҳар майдонидаги саҳна тасвири айниқса рамзий чиққан. Унда найзалар билан ўраб олинган кишилар орасидан судралиб чиққан ҳомиладор аёлга томон юра бошлаган рус солдатининг изтироблари жуда ишонарли тасвирланади. Подшо фармони билан вайрон қилинган Жиззахни қолдириб жазирама сувсиз чўлга ҳайдалган исёнчи шаҳар аҳлига ёрдамга келган кўчманчи қозоқлар ҳақида ҳикоя қилувчи саҳифалар ҳам шундай. Бу тасвирлардаги лирика воқеликни чуқур социал таҳлил этиш билан қўшилиб кетади.

Прозанинг ана шу сифатлари романнинг иккинчи қисмида айниқса зарур. Бу ерда ёзувчи турмуш ҳақиқатидан четга чиқмасдан Октябрдан сўнгги йилларнинг типик белгиларини илҳомбахш сурур билан беришга интилган. Ҳикоя қилувчи қаҳрамон Жиззах ва Самарқанднинг меҳнат ритмини яхши ҳис қилган ҳолда тасвирлайди. «Авваллари, — хотирлайди у, — менинг ўйим фақат қоринни тўйғазиш ташвиши билан банд эди. Менинг моддий турмушимдаги арзимас ўзгаришлар ҳам кайфиятимни ўзгартириб юборди. Очлик даҳшати мени эзар, атрофимга қайрилиб қарай олмас, табиатнинг улуғворлигини кўра олмас ҳолатда эдим... Қисқача айтганда менинг кўзим очилди». Очилди-ю, янгиланган, революция билан бутунлай ўзгарган дунёни кўрди. Бу дунё унинг кўзига бутун борлиғи билан — эскидан янгига ҳаракат қилаётган бўлиб кўринди. Бу дунёда унинг елкасига қўниб турган ёшликнинг оқ каптарига ҳам ўрин топилди. Унга бахтли парвоз тилаймиз.

Валентин ОСКОЦКИЙ,
адабиётшунос.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

БИРЛИКНИНГ БУЮК КУЧИ

БУДАПЕШТ, 26 март. **(ТАСС махсус мухбирлари).** ВСИП XII съездининг иши ижодий муҳитда, юксак сиёсий етуклик, социалистик Венгрияни янада ривожлантириш учун чуқур масъулиятни сезиш руҳида ўтмоқда. Делегатлар партия қилган ишларнинг якунларини ва бундан буёнги фаолиятнинг ВСИП Марказий Комитети Ҳисобот докладида баён этиб берилган истиқболларини ишчанлик билан муҳокама қилмоқдалар.

ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ватан халқ фронти Умумвенгрия кенгашининг бош секретари И. Шарлош Венгрия меҳнаткашларини социалистик қурилиш вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилувчи оммавий сиёсий ҳаракат — Ватан халқ фронтининг фаолияти тўғрисида съезд делегатларига гапириб берди. Миллий бирликни вужудга келтириш ва изчиллик билан мустаҳкамлаш — партия сиёсатининг энг муҳим масаласидир, деди у.

Съезд мандат комиссиясининг доклади партия анжуманининг кенг ваколатли эканини тасдиқлади. Докладда уқтириб ўтилишича, Венгрия коммунистлари 800 минг кишилик отрядидан вакил бўлиб келган делегатлар орасида жамиятдаги барча синф ва табақаларнинг намояндалари, турли авлодларга мансуб кишилар бор. Делегатларнинг салкам 70 проценти ишчи ва деҳқонлар орасидан етишиб чиққан кишилардир. Съезд ишида кўпгина аёллар ва ёшлар иштирок этмоқдалар.

ВХР ташқи ишлар министри Ф. Пуйя Венгриянинг ташқи сиёсат йўли изчиллигини, бу сиёсат Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлик ҳамда ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга қаратилганини таъкидлади. ВХР, деди у, қардош давлатлар билан биргаликда халқаро кескинликни юмшатишни муқаррар тус олдириш учун, қуролсизланиш соҳасида реал қадамлар қўйилиши учун курашмоқда. Социалистик ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, социалистик мамлакатлар биргаликдаги ташқи сиёсий фаолиятини мувофиқлаштириб олиб бориш тинчлик учун муваффақиятли курашнинг гаровидир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги КПСС делегацияси РСФСР халқ рассоми Ю. Королев чизган ва социалистик мамлакатлар дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлигини тасвирловчи расмни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан ВСИП XII съездига тортиқ қилди.

* * *

Бугун тушдан кейин КПСС делегацияси Будапештдаги Венгрия оптика комбинати коллективи ҳузурида меҳмон бўлди. Делегация аъзолари билан меҳнаткашларнинг вакиллари, социалистик меҳнат бригадаларининг аъзолари ўртасидаги дўстона учрашувда самимий кутиб олинган А. П. Кириленко нутқ сўзлади.

И. МАСЛЕННИКОВ,
Б. ШЕСТАКОВ.

ШРИ ЛАНКА КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

КОЛОМБО, 26 март. (ТАСС). Бугун бу ерда Шри Ланка Коммунистик партиясининг навбатдаги XI съезди очилди. Съезд ишида 500 дан ортиқ делегат қатнашмоқда. Унда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. С. Демирчян, бошқа қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг делегациялари ҳамда вакиллари ҳозир бўлдилар.

Бизнинг партиямиз, деб таъкидлади, Шри Ланка Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари К. П. Сильва съездни очиш пайтида, ўзининг XI съездига бирлашган ҳолда ва ўз сиёсий йўлининг тўғрилигига комил ишонч билан келди. Бу йўл халқ оммасининг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган.

К. С. Демирчян съезд очилиши пайтида сўзлаган нутқида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневдан ШЛКП XI съезди делегатларига, Шри Ланканинг барча коммунистларига сидқидилдан салом топширди.

Бизнинг мамлакатимизда Шри Ланка Республикаси билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга катта аҳамият берилмоқда, бу эса Совет Иттифоқи ва Шри Ланка халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушади, деб таъкидлади у. Совет коммунистлари Шри Ланка қардош Коммунистик партиясининг Совет — Шри Ланка дўстона муносабатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта ҳиссасини биладилар ва юксак қадрлайдилар.

Барча совет коммунистлари номидан КПСС делегациясининг бошлиғи Шри Ланка Коммунистик партиясининг съезди ишига, партиянинг Шри Ланка меҳнаткашлари бахт-саодати йўлидаги фаолиятига, тинчлик ва социализм йўлидаги курашига муваффақиятлар тилади.

У КПСС Марказий Комитетининг ШЛКП XI съездига йўллаган табрикномасини ўқиб эшиттирди. Табрикнома давомли қарсаклар билан кутиб олинди. КПСС делегацияси Қизил байроқни эсдалик совға қилиб топширди.

30 мартгача давом этадиган съезд ишининг биринчи кунида ШЛКП Марказий Комитетининг Бош секретари К. П. Сильва халқаро аҳвол тўғрисида доклад қилди.

САЛЬВАДОР МЕҲНАТКАШЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК

ВЦСПСнинг эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: кейинги вақтларда Сальвадорда юз бераётган воқеалар Совет Иттифоқи меҳнаткашларини ғоят ташвишга солиб қўйди. Бу мамлакатда тараққийпарвар сиёсий ва жамоат ташкилотларига қарши жазо чоралари кучайтирилмоқда. Полиция ва қуролланган фашист тўдалар маҳаллий олигархия ёрдамида таниқли сиёсий арбобларни, касаба союзлари раҳбарларини ва активларни калтакламоқдалар.

АҚШ революцион жараённинг ривожланишига тўсқинлик қилиш учун ва мамлакатда сўл кучларнинг ғалаба қозонишига йўл қўймаслик учун уриниб, Сальвадорнинг ички ишларига аралашмоқда. Вашингтон «тартибни сақлаш» учун деб Сальвадорда халққа қарши ҳукуматни қандай йўл билан бўлмасин ҳокимият тепасида сақлаб қолиш мақсадида ўзининг инструкторларини юбормоқда, ҳарбий ва молиявий ёрдам бермоқда.

Сальвадор меҳнаткашлари реакция ўзбошимчалик қилаётган мана шундай оғир бир шароитда мамлакатда демократия ва социал адолат ўрнатиш учун фидокорона курашни давом эттирмоқдалар.

Бутуниттифоқ Касаба союзлари марказий совети миллион-миллион совет меҳнаткашларининг ҳис-туйғуларини ифодалаб реакциянинг зўравонлик, ғайриқонуний ҳаракатларини қаҳр-ғазаб билан қоралайди ва Сальвадор меҳнаткашларининг, барча ватанпарварларининг мамлакатда чинакам демократия ва озодлик ўрнатиш йўлидаги кураши билан қардошларча бирдамлигини изҳор этади. (ТАСС).

ҚУРОЛЛИ ИҒВОГАРЛИК

ВСР чегарасида Хитой ҳарбийларининг қуролли иғвогарликлари тобора кенг тус олмоқда. Айни бир вақтда Хитой маъмурлари Вьетнамга қарши яна уруш бошлаймиз, деб сурбетлик билан таҳдид қилмоқдалар. ВСР Ташқи ишлар министрлигининг Ханойда тарқатилган нотасида шу ҳақда ёзилган.

Мазкур ҳужжатда Хитой томони 21 мартдан 24 мартгача чегарани бир неча марта бузганлиги кўрсатиб ўтилади.

ВСР Ташқи ишлар министрлиги Хитой ҳукмрон доираларининг жиноий ҳаракатларини қаттиқ қоралади ва уни дарҳол тўхтатишни талаб қилди. ВСРнинг суверенитети ва территориал бутунлигига қилинган қасдларнинг оқибатлари учун бутун масъулият Хитой томони зиммасига юкланади дейилади ҳужжатда.

(ТАСС).

ЖОНКУЯР

Чинакам санъат асари китобхонга ҳаётнинг у билмаган, ҳис қилмаган томонларини кўрсатишга, кишиларимизнинг мураккаб маънавий оламини тушунишга хизмат қилади. Сизнинг «Кўрган-кечирганларим», «Наврўз» асарларингизни ўқиганимизда халқимизнинг аянчли кечмиши кўз ўнгимизда жонланди. Ўтмишнинг биз учун қоронғу бўлган мудҳиш саҳифалари билан танишдик. Шунда бугунги тўкин-сочин ҳаётимизга, она-Ватанимизга меҳр-муҳаббатимиз янада ошди.

Очеркларингизни ўқирканмиз, меҳнатда тенгсиз жасорат кўрсатаётган замондошларимизнинг эзгу ишлари, орзу-интилишлари ва дарду дунёси бизни ўзига мафтун этади. Ҳаётда кашфиётлар кўп. Айниқса, бизнинг асримизда, юксак фан ва техника асрида ўнлаб, юзлаб янгиликлар ҳаётга татбиқ этилмоқда. Лекин бу янгиликлар юзага чиққунга қадар қанчалар тўсиқларни енгади, машаққатли «кураш» йўлини босиб ўтади.

Ҳаётимиз учун зарур бўлган бундай янгиликлар билан бир қаторда ора-сира сохта «кашфиётлар» ҳам туғилиб қолади. Қизиғи шундаки, барча учун фойдали бўлган чинакам янгиликлар минг чиғириқдан ўтиб, қанча қийинчиликларни енгиб, юзага чиқса, сохта «кашфиётлар» бирдан томир отади. Айни чоғда бир қатор муаммоларни келтириб чиқаради. Сизнинг Ш. Убайдуллаев билан ҳамкорликда ёзилган «Реал ташаббуслар, ҳаётий қаҳрамонлар» асарингизни ўқиганимда шундай хулосага келгандим. Ҳаётнинг долзарб масалаларини, мураккаб зиддиятларини ҳаққоний акс эттирган бундай асарларни қўлдан қўймай қайта-қайта ўқиймиз. Ҳар гал улар бизга янгидан-янги маънавий озиқ беради. Мана, орадан олти йил ўтибдики, шу асарингизни ҳечам қўлдан қўймайман. Ҳар гал ўқиганимда элдин ўзимга аён бўлган ҳаёт муаммоларини уққандек бўламан. Асарда халқимизнинг ифтихори бўлган «оқ олтин» бунёдкорларининг меҳнати улуғланади, пахтани механизация ёрдамида йиғиб-териб олиш борасидаги айрим муаммолар ҳақида фикр юритилади.

«Ҳамма имконияти бўла туриб, ўқувчиларни дарсдан қолдириш — ноинсофлик. Педагоглар яхши биладики, бир ойлик қолдирилган дарснинг ўрнини тўлдириш ниҳоятда мушкул, шу кемтиклик болаларнинг кейинги тақдирига, маънавий етуклигига таъсир этмай иложи йўқ». Шу сатрларни ўқиганда, ўқитувчи бўлиб ишлаб юрганимдаги қийинчиликлар ёдимга тушади. Районимиз чорвачилик райони бўлганлиги учун пахта йиғим-терими вақтида қўшни пахтачилик районларига ёрдамга чиқар эдик. Шунда юқори синф ўқувчилари баъзан ойлаб шийпонларда ётиб пахта теришарди. Албатта, элимизнинг беқиёс меҳнати билан етиштирилган «оқ олтин»ни йиғиб-териб олиш барчамизнинг бурчимиз. Лекин йиғим-терим тугаб, дарслар бошланганда ҳар бир фандан қолдирилган 10—15 соатлик дарсларни ўзлаштириш ўқувчи учун осон кўчмайди-да. Ёки икки соатлик темани бир соатга, уч соатлик темани икки соатга қисқартиришга тўғри келганда, ўқитувчилар қийналмайди, дейсизми. Сиз буни ўз асарингизда ёзиб, барчанинг дилидаги гапларни айтгансиз.

Ҳурматли Назир Сафаров! Сизнинг публицистик асарларингиздаги бобо-деҳқоннинг шарафли меҳнатини улуғлаш, уларнинг бола-чақаларига бўлган меҳр-муҳаббатингиз, нелажак ҳақидаги куйинишларингиз бизни ғоят тўлқинлантиради. Шунинг учунки, сиз бўлажак олимлар, врачлар, пахтакорлар тақдири ҳақида фикрлар экансиз, бугунги кунимиздаги айрим машаққатларнинг асосий айбдорлари мавжуд терим агрегатларидан тўлиқ фойдаланмаётган нўноқ раҳбарлар эканини фош этасиз.

Сизнинг асарларингиз ҳаёт қаҳрамонларининг довруқ қозонишида, уларнинг ташаббуслари оммалашувида муҳим аҳамият касб этмоқда. Айни пайтда ҳаётимиз фаровонлигига тўсқинлик қилаётган қусурларни принципиаллик билан фош этишингиз ҳам эртанги кун учун, порлоқ истиқбол учун курашнинг ёрқин намунасидир.

Қурдош ҚАҲРАМОНОВ,
Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти аспиранти.

СОВЕТ ФИЛЬМИГА—БОШ СОВРИН

Италиянинг Сан-Ремо шаҳрида XXIII халқаро кинофестивали тамом бўлди. 15 мамлакат қатнашган фестивалнинг бош совринини айни вақтда икки картинага: совет режиссёри А. Ҳамроевнинг «Мевазорлик аёл» фильмига ва чех режиссёри В. Шитилованинг «Панелстори» фильмига берилди.

Маҳаллий матбуот Совет Ўзбекистонидан келган режиссёр А. Ҳамроевнинг «Мевазорлик аёл» асарига юксак баҳо бериб, унинг фестивалда чинакам шуҳрат қозонганини таъкидламоқда.

Сан-Ремодаги фестивалда совет кинематографиячиларининг ишлари муносиб равишда муваффақият қозониб келмоқда. Бултур грузин режиссёри Л. Гогоберидзенинг «Шахсий масала хусусида суҳбат» фильми бош совринни олган эди. Бу галги фестивалда Л. Гогоберидзе халқаро жюри аъзоси бўлди.

Фестивалга фахрий меҳмон бўлиб келган совет режиссёри Г. Данелиянинг фильмлари ҳам кинофестиваль вақтида кўрсатилди. Томошабинлар ва танқидчилар унинг «Серёжа», «Москвани сайр қилганда», «Ташвиш қилма», «Мимино», «Кузги марафон» ва бошқа асарларини томоша қилишга мушарраф бўлдилар.

Сан-Ремодаги XXIII халқаро кинофестивалда етакчи совет кинематографиячилари қатнашаётганликлари учун у муваффақият қозонмоқда, деди кинофестиваль директори ва ташкилотчиси Дзуккели ТАСС мухбири А. Смирнов билан суҳбатда. Совет кинематографиячилари итальян томошабинига Совет республикаларининг миллий санъатини чуқурроқ билиш ва севиш имконини бердилар.

АХБОРОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЛЕНИН БОЛАЛАРИ

Акмал Икромов районидаги 124-мактабда район мактаб ўқувчиларнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияда сўзга чиққан ўқувчилар доҳийнинг болалик йиллари, ҳаёти, революцион фаолияти тўғрисида доклад қилдилар. В. И. Ленин ҳақидаги шеър ва қўшиқларни ўзбек, рус, инглиз тилларида мароқ билан ўқиб, ҳаяжон ила куйладилар.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Обид Толипов В. И. Ленин қиёфасида залга кириб келганида болалар гўё тирик Ленинни олқишлаётгандай ҳаяжонга тўлдилар. Актёр ижросидаги В. И. Лениннинг ёшларга қарата айтган сўзларини ўқувчилар катта қизиқиш билан тингладилар.

Конференциянинг икки тилда — ўзбек ва рус тилларида ўтказилишининг ўзиёқ Ленин болаларининг буюк доҳий сўзлаган тилни нақадар яхши эгаллаб бораётганликларидан далолат беради.

Мактаб талабалари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини учинчи чоракни яхши ва аъло баҳоларда якунлаш билан муносиб кутиб олмоқдалар.

Доҳийга бағишланган конференциянинг сермазмун ўтишида шу мактаб директори М. Ирисалиев, ўқитувчиларидан И. Ваҳобова, А. Тўхтамуродов, Н. Азимова, М. Нурмуҳамедова, И. Лахчаковлар талабаларга яқиндан ёрдам кўрсатишди.

БАЛИҚЧИЛАР ТУҲФАСИ

Қўнғирот районидаги «Қўнғирот» балиқчилик заводи меҳнат аҳли балиқ овлаш ва тайёрлаш тўрт йиллик план топшириқларини ошириб бажардилар. Бу йил балиқчилар 2200 центнер балиқ овлаш ва тайёрлаш юзасидан ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олдилар. Балиқчилардан П. Олланиёзов, Қ. Сейтмуродов, Қ. Нуриллаевлар эса смена нормаларини ошириб бажариб, мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Ҳозир улар шу йилнинг иккинчи ярми ҳисобига балиқ овлаб топширмоқдалар.

Корхона балиқчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига ярим йиллик планни бажариш учун мусобақани қизитиб юборганлар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

БИЛИМЛАР МАРКАЗИ

Қарши шаҳрининг Ленин кўчасида Қашқадарё область партия комитетининг сиёсий маориф уйи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Пишиқ ғиштдан тикланган уч қаватли бу бино деворлари мармар ва керамика материаллари билан пардозланган. Товуш ўтказмайдиган қурилиш материалларидан ишланган паркет полли мажлислар зали замонавий мебеллар билан жиҳозланган бўлиб, 800 кишига мўлжалланган. Бино қиш ва ёз фаслларида ҳароратни мўътадил сақлайдиган махсус қурилмаларга эга. Бу объектни бунёд этишда 13-қурилиш трестига қарашли 2-қурилиш-монтаж бошқармаси бинокорлари ғайрат кўрсатиб ишлашди.

Сиёсий маориф уйида катта кутубхона, кенг ва шинам ўқув зали, аудиториялар, иш кабинетлари бор.

М. КАРОМОВ.

МАДАНИЯТ САРОЙИ

Дўстлик районидаги «Комсомол» совхози посёлкаси қўриқдаги энг кўркам ва кўкаламзор посёлкалардан бири ҳисобланади. Ишчилар посёлкасининг марказий майдонини яна бир ҳашаматли бино безай бошлади. Бу доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига атаб солинган улкан маданият саройидир.

«Бустонсовхозстрой» трестига қарашли 2-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари бунёд этган бу маданият ўчоғи 400 кишига мўлжалланган. Унда томоша ва ўқув заллари бор. Шунингдек, бу ерга 5 минг китоб фондига эга бўлган кутубхона, партия маорифи кабинети ҳам жойлашади.

Н. МИРЗАЕВ.

Болалар боғини бунёд этамиз

Республикамизда «Болалар учун боғлар яратамиз» шиори остида катта ишлар амалга оширилмоқда. Жойларда ташкил этилаётган бу боғларда турли хил мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазиш қизғин давом этмоқда. Андижон область Ленинск шаҳар мактаблари, жумладан, 9-мактаб ўқувчи ёшлари, шаҳар жамоатчилиги бу ҳаракатда фаол қатнашмоқдалар. Суратларда: 9-мактаб ўқувчилари ўз боғларига турли хил ниҳоллар ва гул кўчатлари ўтқазаётган пайт.

Р. Альбеков фотолари.

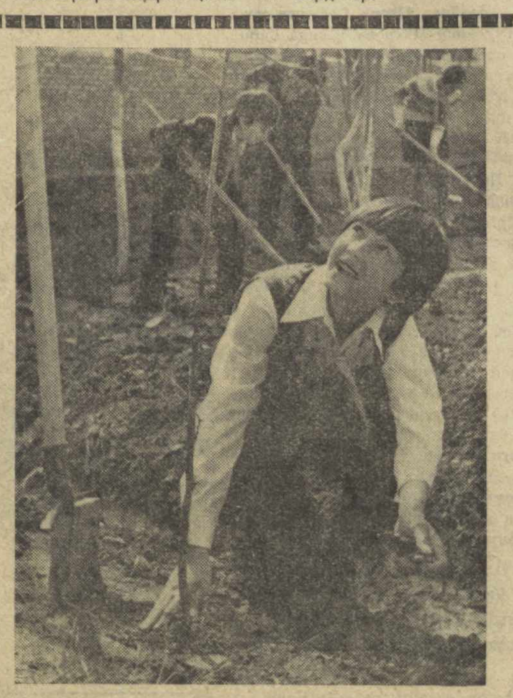

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 35 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

КАПИТАН МАКТУБЛАРИ

Бу мактубларни мен бундан ўттиз олти йил муқаддам, 1944 йилнинг иккинчи ярмида олган эдим. Эшон Ҳайитов билан жанг майдонида оға-ини тутинган ва хайрлашаётиб бир-биримизга хат ёзиб туришга аҳд қилган эдик. Бўлинманинг сиёсий ходими Ҳайитов ўз мактубларида солдатларимизнинг Ватанни, қардош халқлар эл-юртини босқинчилардан озод этиш учун жангларидаги қаҳрамонлиги, турли миллат фарзандларининг жанговар дўстлиги ҳақида ҳикоя қилади. Мен бу мактубларни, шахсан ўзимга тааллуқли жойларини қолдириб, газетхонга ҳавола қиламан.

Т. РУСТАМОВ,
запасдаги капитан, Улуғ Ватан уруши ветерани.

БИРИНЧИ МАКТУБ

...Бўлинмамиз гвардиячиларига жанговар топшириқ аён эди: душманнинг эшелонлаштирилган, яъни қатор-қатор мудофаа истеҳкомларини ёриб ўтиб, фашизм асоратида жафо чекиб ётган қардош Латвиянинг шаҳар ва қишлоқларини озод этиш керак. Ола-тасир отишмалар, тўпбозликлар қизиб бораётган пайтда душман позициясининг ичкарисида қўра устида аввал тутун, сўнг аланга кўтарила бошлади. Ундаги отларнинг кишнаши, сигирларнинг маъраши баралла эшитилиб турарди. «Молхонага ўт қўйишди, вахшийлар!» деди кимдир. «Ҳа, ҳаромхўрлар олиб кетишнинг иложини тополмай, алам қилиб ўт қўйишди-да». Шу заҳоти ўрмон бағридаги уйлардан бир неча аёллар чинқириб қўра томонга югурди. Бироқ дўлдай ўқ тагида ерга қапишиб қолишди». Ёнғинни ўчириш керак, ёнғинни!» деди ҳалиги товуш. Бу қўқонлик Фаттоҳ Абдураҳмонов эди. Аммо қўрага фақат битта йўл бор эди: душманнинг жанговар сафларини янчиб ўтиш...

Жанг яна қизиб кетди. Ўн беш миллат фарзандлари душман позициясига бетиним ҳужум қилишаверди. Фашистлар бир неча марта қарши атакага ўтиб, бўлинмани қисувга олдиям. Ялангликда, хандақларда қайта-қайта найзабозлик жангига ўтишди. Қўндоқ, белкуракча, ҳатто мушт ишга солинди. Икки томондан ҳам талафот кўпайди. Жангчиларимиз душманга қирғин келтириб, мудофаани ёриб боравердилар. Москвалик Иван Карамишев айниқса, намуна кўрсатди. Сафдан чиққан командирнинг ўрнини эгаллаб, олдинда борди, 15 немисни жаҳаннамга жўнатди. Миномётчи украин Илья Никитчук душманнинг 11 ўт очиш нуқтасини тор-мор этиб, 25 фашистни ер тишлатди. Белорус Николай Петровец 18 ёвни қириб ташлади. Ўзбек Эргаш Ҳамроев олдинга ўтиб, граната жанги бошлади ва душманнинг иккинчи қатор хандағига босиб кириб, 16 босқинчини тил тортирмай қўйди. Шу жангда тожик Ибод Азизов, қирғиз Мамасоли Ўрмонов, қозоқ Норинбой Анапаев ҳам қаҳрамонлик кўрсатишди.

Фашистлар асоратида эрки, ҳақ-ҳуқуқи, мол-мулкидан маҳрум этилиб, оч-яланғоч қолган заҳматкаш деҳқонининг немис заминдори эгаллаб олган, эндиликда олиб кетолмай ёндириб юбормоқчи бўлган молларини ёнғиндан қутқариш учун ўзини аланга ичига отган Абдураҳмонов, Ҳожимуродов, Умаров, Синицинлар қўрадан молларни ҳайдаб чиққанда кўзлари жиқ-жиқ ёшга тўла аёллар ўраб олишди, қурум босган юзларидан ўпишди, омонлик, бахт-саодат тилаб дуо қилишди.

ИККИНЧИ МАКТУБ

Ҳужум жангларидан бирида немислар танклар ёрдамида қарши атакага ўтди. Лейтенант Хосиев взводи қуршовга тушиб қолди. Жанг уч кун давом этди. Гвардиячилар душман сиқувига бардош бериб, фашист солдатларини қийратаверишди. Қуршов ҳалқаси торайиб, отишма авжига минди. Взводда ярадорлар кўпайди, бироқ ҳеч ким жангдан четга чиқиб турмади. Ярадор Саидов билан Мамадалиев олдига немис танки босиб келиб қолди. Ундан уч танкчи чиқиб жангчиларни асир қилиб олмоқчи бўлишди. Икки ярадор уччала газандани ер тишлатди.

Шу дамда кутилмаган ҳодиса юз берди: душман сафи олдида бир тўда аёллар, болалар, чоллар худди ер остидан чиққандай гув этиб кўтарилди-да, қатор бўлиб бизникилар томонга келаверишди. Кўпчилиги бош яланг, усти жулдур, сочлари тўзғин.

Шу вақт ҳамманинг ёдидан кўтарилган бояги немис танки бирдан ўрнидан қўзғалди-да, орқага бурилиб, болалар, қариялар томонга учиб кетди. Ҳамма ҳанг-манг бўлиб қолди. «Ҳой, нима гап ўзи? Танк ичида яна немис бор эканми?», «Немис бўлса нега уёққа жўнаб қолди. Аллақачон бизни чалпак қилиб ташларди-қўярди-да». Ҳамманинг кўзи танкда. Танк етиб бориши билан фашистлар одамларни икки ёққа суриб йўл беришди, ўзимизники деб. Танкдаги пулемёт шу заҳоти тилга кириб, ўт очди. «Ия, танкчилар фашистларни қийратяпти-ку!» деди Хосиев. Болалар, қариялар эса кимнингдир буйруғи билан тапа-тапа ташлаб ётиб олишди.

«Олға!» командаси билан взвод ҳужумга ўтди. Қуршов ҳалқаси барбод бўлди. Солдатларимиз чоллар, болалар, аёлларни қишлоғига кузатиб боришди. Сўнг ҳужумкор қисмлар сафига қўшилишди. Шу орада бир кекса Нечипуренко билан Жўлдосбековни қўярда-қўймай уйига олиб кирди. Чолнинг уйидаги манзарани кўрган жангчиларимиз ҳайрон бўлиб қолишди. Кичик хонадаги кроватда ва диванда ўзбек Саидов ва қирғиз Мамадалиев ётибди, иккисининг тепасида оқ халатли бир эркак ва бир аёл парвона: «Булар менинг қизим билан куёвим,— деди чол рус тилида дудуқланиб, — сизлар ҳужумга отланганларингда иккала ярадорни олиб келишган эди». Сўнгроқ ҳали кутилмаган «ҳунар кўрсатган» танкдан Данилов ва Сапоев чиқди. Қуролдош дўстларининг нигоҳида савол аломатини кўриб «Душманнинг ўз танкини ишга солдик. Танкчилар курсида бир муддат таҳсил кўрганим жуда асқотди-да, бу гал»,—деди Данилов.

УЧИНЧИ МАКТУБ

Разведкачи Ғани Шерматовнинг шуҳрати бутун дивизия, армияда достон бўлди. Унинг ботирлиги, моҳирлиги ҳақида солдатларимизнинг «Қизил аскар» газетасида журналистлар ва парторг Юшанининг очерклари босилиб чиқди. Ғанижон ўзининг олижаноб, инсоний хислатлари билан ҳам ҳаммага ибрат кўрсатяпти...

...Рига шаҳри яқинидаги бир қишлоқни немислар жуда маҳкам таянч пунктига айлантириб, қўшинларимизнинг йўлини тўсиб қўйишди. Ана шу ердаги душман қисмининг кучи, истеҳкомларни аниқлаш зарурати туғилди. Бу вазифани Шерматов бошлиқ разведкачилар группасига топширишди. Аниқлангач, маълум бўлдики, қишлоқнинг бир томони Болтиқ бўйларида кўп учрайдиган «одам ютар» ботқоқ. Чап томондан катта магистрал йўл ўтади.

— Ё, бир-икки «тил» тутиб олиш ёки ёв штабини босиб олмоқ керак, — деди Шерматов, — иккимиз таваккал деб, томорқалар, боғлардан чеккароқдаги уйлардан бирига борайлик. Бошқалар бизни кузатиб турсин.

Лунев билан иккиси бир боғ четида товуқхонага ўхшаган кичкина қўрага дуч келди. Патнисдек деразани аста чертди Шерматов. Ичкаридан кимнингдир боши кўринди. Зум ўтмай эшик очилиб, 10—12 ёшлардаги бола чиқди ва қўрқиб ўзини четга олди. Уни дарҳол чеккароққа тортиб сўроққа тутишди. «Қишлоқда 50—60 немис бор, кўпчилиги колхоз идорасида, офицерлари бухгалтерникида. Ҳаммаёққа миномёт, пулемётлар қўйишган. Ҳозир кўпчилиги уйқуда. Кеча кечқурун кўпи ичиб маишат қилишган эди...» деди бола русчасига чала-чулпа қилиб.

— Қани, юр, бизни ўша бухгалтернинг уйига пастқам жойдан олиб бор, — деди Шерматов.

Эски, тор зовур ичидан бухгалтер боғининг тахта деворига яқинлашганда девор орқасидан «Қўйвор мени, қўйвор дейман» деган аёл товуши эшитилди. Бола овозни таниди чоғи «опа» деб юборди. Шерматов тахталардан бирини товуш чиқармай кўчирди ва қизга тажовуз қилаётган фашистни бир тепиб ағдарди-да, таппа босди. У немиснинг бўғзидан хиппа бўғиб олган эди. Ширакайф офицер худди қармоққа тушган балиққа ўхшаб бир оз типирчилаб олдида, ғиқ этмай қолди.

У ерда менга ўхшаб тириклайин жувонмарг бўлаётган дугоналаримни тезроқ қутқаринг, тезроқ! — деди қиз.

Шу орада қолган разведкачилар ҳам етиб келишди. Разведкачилар бухгалтер эшиги олдидаги соқчиларни ун чиқармай гумдон этишди. Шерматов билан Михайлов аста даҳлизга кирди. Чироқ милтиллаб турган уйдан овоз ҳам, нафас ҳам эшитилмади. Ичкарига икки қадам ташлаб ҳайрон бўлиб қолишди. Уй тўс-тўполон, стол усти ва тагида чилпарчин этилган идишлар. Ҳаммаёқда — полда, стуллар ва диванда қон. Икки немис офицери оғзи-бурнидан қон қусиб, чалқанча тушиб ётибди. Граждан кийимидаги забардаст бир йигит ўнг қўли билан диванга суяниб зўрға нафас оляпти. Бола ташқаридан кириб келди-да, «Ивальд!» деди ва бир иргиб бориб унинг бошини кўтарди. «Бу опамнинг сифдоши».

— Ҳамма гап аён, — деди Шерматов, — дарров ярасини боғлаб ёрдам берилсин бу йигитга! Бу ердаги барча ҳужжатларни, битта қўймай йиғиб олинсин! Латвия халқининг бу фарзандлари учун, фарзанд доғида бағри қон бўлиб ётган оналар учун қасос оламиз! Қасос!

Разведкачилар колхоз идорасига орқадан билдирмай боришди ва тўрт деразадан ичкарига гранаталар улоқтиришди. Ичкарида 20 дан ортиқ фашист солдатлари ер тишлади, туролмай қолди. Шерматов билан тўрт разведкачи қиз-жувонлар қамалган омборга яқинлашганда соқчилар ўққа тутди. Ғанижоннинг кўзига шу пайт ҳеч нима кўринмасди. Соқчилар томонга автоматдан тўхтовсиз ўт очиб, омбор эшиги олдига борди, қулфни автомат қўндоғи, темир белкурак билан ураверди. Дарвоза очилиб қизлар гувиллаб чиқишаётганида қаердандир пайдар-пай отилган ўқ Шерматовнинг гарданини тешиб ўтиб кетди. У бир иргиб олди-да, юз тубан йиқилди.

Жанг тугаган, отишма тўхтаган. Барча солдатлар, қизлар Ғанижон Шерматов тепасида. Бола билан опаси одамларни туртиб-суртиб ўртага ўтди ва Шерматов ёнига чўкиб, уввос тортиб йиғлаб юборди. Ҳамма ёқни гамгин йиғи товуши босди. Тонг ота бошлаганига қарамай, атроф зимзиё бўлди, қолди шу он. Ғанижон бирнеча дақиқа қимир этмай, оғир-оғир нафас олиб ётди. Сўнг зарб билан бошини кўтариб атрофга назар ташлади, қизларга кўзи тушиб, бир жилмайди-да, яна йиқилди. Пиқилди-ю, абадга кўз юмди...

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ИККИНЧИ ҒАЛАБА

Иккинчи лиганинг Ўзбекистон зонасига кирувчи командалари ўртасида навбатдаги тур учрашувлари бўлди. Мавсумнинг биринчи учрашувларини муваффақиятли ўтказган «Каршистрой», «Нефтяник» ва «Старт» командалари иккинчи марта ғалабага эришиб, очколарини тўрттага етказишди. «Каршистрой» футболчилари «Бухоро» командасидан (6:4) устун келишган бўлса, «Нефтяник» — «Пахтачи» учрашувида 1:0 ҳисоби қайд қилинди. «Старт» футболчилари бу сафар «Зарафшон» дарвозасига бир тўп киритиш билан ғалабага эришди. Қолган учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Ёшлик» — «Хўжанд» — 3:0, «Ҳисор» — «Наримановчи» — 2:1, «Хоразм» — «Хива» — 2:1, «Автомобилист» — «Шаҳрихончи» — 0:1, «Янгиер» — «Пахтакор» —0:0.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТУПЛАР, ОЧКОЛАР

● **СУЗИШ.** Харьков шаҳрида «Комсомольская правда» газетаси соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасида республикамиз вакили Е. Хольманская 200 метрга чалқанча сузиш бўйича (2 минут 22.31 секунд) ўтган йилги натижасини бирмунча яхшилади.

● **КУРАШ.** Руминиянинг Питеште шаҳрида классик кураш бўйича ўсмирлар ўртасида халқаро турнир беллашувлари бўлди. Мусобақада иштирок этган тошкентлик армиячилардан И. Ҳамроев билан С. Абдураимовлар ғолиблик супасининг юқори поғонасига кўтарилдилар.

● **МЕРГАНЛИК.** Фрунзеда ўтказилган Бутуниттифоқ турнири мусобақаларида республикамиз спортчилари муваффақиятли иштирок этишди. Қаҳрамон Панфиловчилар котираси соврини учун ўтказилган мазкур мусобақада республика терма командаси фахрли учинчи ўринни эгаллади. Шахсий ҳисобда Л. Лазарев кўксига бронза медали тақди.

● **ҚАЙИҚ ҲАЙДАШ.** Бекободда республика шахсий-команда биринчилиги ўтказилди. 137 нафар спортчи иштирок этган мусобақада минг метрли масофада тошкентлик Л. Картушина муваффақият қозонди. Унинг ҳамшаҳри О. Данилин 1500 метрли масофани биринчи бўлиб босди. Команда ҳисобида «Ёш куч» вакиллари пешқадамлик қилишди.

● **ШАХМАТ.** Республика шахмат биринчилигида куч синашган 68 шахматчидан олти нафари Ўзбекистон чемпионатида куч синашиш имкониятини қўлга киритди. Жумладан, тошкентлик Г. Бударин, Ф. Шарин, А. Тошхўжаев, марғилонлик Н. Ғаниев, олмаликлик Н. Развалаев ҳамда қўқонлик А. Хаплар олий лигачилар сафида чемпионлик учун куч синашадилар.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Айиқча Ниданинг саргузаштлари. 10, 11-сериялар. 10.40 — Китоблар ҳафталиги. 11.25 — Бизни кечиринг. Бадиий фильм. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Мальдив республикасининг миллий байрами — мустақиллик кунига. 15.30 — «Олтин шайба» клубининг соврини учун. 16.20 — Вероника қайтяпти. Бадиий фильм. 17.55 — Ўн етти ёшлилар. 18.45 — Капитан Врунгелнинг саргузаштлари. 10, 11-12-сериялар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Жасорат. 20.00 — Концерт. 20.15 — РСФСР Олий Советига депутатларининг чиқиши. 20.30 —Қайнона. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Эрмитаж. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Кинопанорама.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Ҳар доим бўлсин онам. 12.05 — Тўрт танкчи ва бир ит. 3-серия. 13.00 — Замандас. 13.50 — Киножурнал. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.25 — Ёшлик. 18.55 — И. Охунбобоев номли Андижон музикали драма ва комедия театри солистларининг концерти. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дирижёр ҳикоя қилади. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Оламга саёҳат. 21.30 — Время. 22.05 — Экинда суръат ва сифатга эътибор берайлик. 22.20 — Телевизион театр З. Саид, Н. Сафаров. Тарих тилга кирди.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ўқитувчилар учун консультация. 20.55 — Меҳнат ютуқлари эстафетаси. 21.25 — Халқаро театр кунига.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — Ўзбек авторларининг қўшиқлари. 9.30 — Лирик концерт. 10.40 — Ленинномa программаси. 12.10 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Қуёнчилик — гўшт етиштиришнинг муҳим резерви. 13.30 — «Музикали Тошкент». 14.00— Уйчи районидаги «Ленинчи йўл» колхози пахтакорларининг марралари. 18.30 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.45— Юность Узбекистана. 20.15 — Сўнгги ахборот. 21.00 — РКП(б) IX съездининг 60 йиллигига «Партия тарихида муҳим давр». 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси солистлари ижро этади. 23.20 — Тинглаб, дам оламиз.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
3—20 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ
ЛЕНИНГРАД ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ ТОМОШАЛАРИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Ленинград Давлат муз устида балетининг солистлари:
XI Олимпиада ўйинларининг ва Жаҳон, Европа биринчиликларининг кумуш медаль совриндори, халқаро классдаги спорт мастери ЛЮДМИЛА СМИРНОВА;
XI Олимпиада ўйинлари чемпиони, Жаҳон ва Европа биринчиликларининг тўрт марта чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери АЛЕКСЕЙ УЛАНОВ;
РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар — ЛАРИСА ЛИТВИНЕНКО ва ИРИНА ФИЛИППОВА.

Томошалар соат 19.00 да, шанба ва якшанба кунлари соат 15.00 ва 19.00 да бошланади.

Шанба ва якшанба кунлари спектакль тугашига шаҳар транспортининг ҳамма турлари спорт зали олдига томошабинларни ташиш учун берилади.

БИЛЕТЛАР СПОРТ ЗАЛИ, СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИ ВА БОШҚА ТЕАТРЛАРНИНГ КАССАЛАРИДА ҲАМДА РАЙОН КАССИРЛАРИ ТОМОНИДАН СОТИЛАДИ.

46-07-52, 46-03-12 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

ГОСТРУДСБЕРКАССЫ СССР

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАРДА САҚЛАНГ

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР — ОМОНАТ КАССАЛАРИДА ПУЛ САҚЛАШНИНГ ЭНГ ҚУЛАЙ ВА ҚИЗИҚАРЛИ ФОРМАСИДИР.

ЮТУҚ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЙИЛДА ИККИ МАРТА АПРЕЛЬ ВА ОКТЯБРЬ ОЙЛАРИНИНГ БИРИНЧИ ДЕКАДАСИДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Ютуқли омонатлар бошқа турдаги омонатлардан омонат эгаларига даромадлар ютуқлар формасида тўланиши билан фарқланади.

Ана шу тиражларнинг ҳар бирида ютуқли омонатларнинг ҳар минг счёт номерига 25 та ютуқ ўйналади. Жумладан, ютуқ чиққан счёт бўйича ўтган йил ичидаги омонатнинг ўртача қолдиғига 200 процентли битта ютуқ, 100 процентли иккита ютуқ, 50 процентли иккита ютуқ, 25 процентли 20 та ютуқ ўйналади.

Шуни назарда тутиш керакки, ютуқ ҳисобланган вақтда омонатнинг минг сўмдан ошиқ бўлмаган суммаси ҳисобга олинади.

Омонатчига бир ёки бир нечта омонат кассаларида чекланмаган миқдорда ютуқли омонатлар бўйича счёт очириш ҳуқуқи берилади.

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА НАВБАТДАГИ 75-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ АНДИЖОН ШАҲРИДА 6 АПРЕЛДА ЎТКАЗИЛАДИ.

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА ОМОНАТ КАССАЛАРИГА ҚЎЙИНГ!

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/III да **Келинлар қўзғолони** (12.00), 29/III да **Ғариблар** (12.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —28/III да **Сув келтирган азиз** (19.30), 29/III да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (13.00), **Кулги кечаси** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28, 29/III да **Можаро** (12.00, 15.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ўқувчиларнинг баҳорги каникул кунларида **«ШЕРЛАР ОРАСИДА»** аттракциони иштирокида **«Чебурашка ва тимсоҳ Генанинг циркдаги ғаройиб саргузаштлари»** болалар учун қувноқ томошалар (11.00, 14.00, 17.30).

Ўзбекконцерт
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ БИНОСИДА
28, 29 ва 30 март кеч соат 20.00 да

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти — Ҳабиба ОХУНОВА,

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Камолиддин РАҲИМОВ, Уринбой НУРАЛИЕВ, Маҳмуджон ИСОМИДДИНОВ.

Солистлар: Турдиали САЙДУЛЛАЕВ, Баҳодир БАКИРОВ, Турсуной МАМЕДОВА, Мавлуда ХОЖИЕВА, Лазокат РУЗМЕТОВА, Карима РАСУЛОВА, Носир ЗОКИРОВ.

Рақсларда: Мавлуда НИЗОМОВА, Альфия АСАНОВА, Людмила МАКСИМЧА, Кимёхон РУЗМЕТОВА.

Халқ чолғу асбоблари жўр бўлади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-31-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм—5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-65; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01878. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б.—73. 10.